

1 CORINTIOS

Nacharam hēsap Pabloou

Corintopienag p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Pablo hich pem haawai warre comenzaa nawe hich t'ār jaaunaa, "...muata Corinto p'ōbör heem iglesia hee chi hāk'a durrum k'ānag māg hēsap p'ā deepāi chirām" ha sim (1:1-2). Hichdēuta nacha Corintopienag jaaut'urwi hāu hamau hāk'ajierram haajem.

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Corintopienag hiek'aagta p'ājim. Mag ham hat'ee hajieb mamā, hīchab t'um "parhooba hōor nānidāmpierr maach dēnjo maach Pōr Jesucristoog jēeujem k'ān hat'epata" p'ājim (1:2). Chi Corinto Grecia durram p'ōbör hajim haajem, p'ōbör pōmaam. Mag p'ōbör pōmaam haawai hīchab hag hee nem k'aigbamjā nem k'īrpierr hoojeejim hanaabá. Maguata hīchab hōor pōmjā deeum durrmua bēenaa durrpierramta mercanciajā k'īrpierr paraa hajim haajem.

Mag Corinto p'ōbör hee judionaan k'abam k'ānta hārcha naajim haajem; mamā hagjö judionaanjā naajim haajem. Mag Pabloou nacha Corintopienag Cristo hiek jaaut'urtarr k'ap haju k'ai, Hechos 18:1-21 hoobá.

K'an jawaag hajī. Pabloou māg carta p'āawai ham dāi hooba dārrāl sīejim haajem. Mag nām heeta haarmua Cloe haiguim k'ān bēewi mak'ānau mamaam k'ān hamach heepai k'aigba nām hirig jaauchējim haajem (1:11).

Hamach mag naawaita hamach garmuajā Pabloog hēsap deepäijim hanaabá, hamach hee mag problema pōm t'ʌnarr haawai mag carta gaai hirig hamau jäga haju haai naajī ha k'ap jëwaag. Magbaawaita Pabloou mʌg nacharam carta Corintopienag deepäijim haajem. Mamʌ nacha Cloe haiguim k'ʌnnaū hichig jaauchëtarr higwi ham wawí sim (caps. 1-6); maimua cap. 7 haigmua hatagta mag hamach garmua hēsap deepäitarr gaai jëeu narr jawaag p'ãjim.

Salud

¹ Mʌn Pabloou, maach Pör Jesucristo hiek jaaujem k'amk'ir hich Hēwandamaucha jlr hautarr. Cristo gaaimua maach k'odam Sóstenes däimua ² mʌg hēsap p'ã deepäi chirʌm, pāar jam Corinto p'öbör heem iglesia hee Hēwandam hiek hæk'a nʌm gaaimua maach k'odk'anaa har Cristo gaaimua sii hāba hi hat'epai wēnʌrrʌmuia hi p'öbörk'a nʌm k'ʌnag, maimua mag tag har parhooba hamach nʌnʌidʌmpierr maach dënjö maach Pör Jesucristoog jëejem k'ʌnagjā hagjö k'ap hamk'irta mag hēsap p'ã deepäi chirʌm. ³ Muan maach Haai Hēwandamagjā jëeunaa maach Pör Jesucristoogjā jëeu chiraajem, pāar hāu wai nʌm däi hīchab k'ðinää wai wēnʌrrramk'ir.

Jesucristo gaaimua Hēwandamau maach däi hāu hanʌm

⁴ Muan jëeub k'aba hich mag Hēwandamag hāu hajim ha chitaajem pāar kōit. Jāg Jesucristo gaaimua Hēwandamau pāach hāu wai sim paarjā hīchab mua hāu hajim haajem. ⁵ Hich jāg Jesucristo gaaimuata Hēwandamau hāu hich hiek

jaau k'aug hapiwia k'īirjug pōmjā deebarm haig, pārag p'atk'on pōmta deebarm k'āaijā häuchata hajim pāar dāi. ⁶ Mag deebarmua Cristoou maach peerdə haaujem ha pārag jaau chirarrjā chadcha māchdēu jaautarrjō habarm pāar dāi. ⁷ Mag gaaimua hīchab pārav māg jēb gaai maach pōr Jesucristo bēju nʌ nʌm horajā nem k'īirpierr Hēwandamau waupiju hayaam nem wawaag hichdēucha hag juu t'eegjā t'um deetarr haawai tag deeum juu t'eeg higba nʌm. ⁸ Mag maach Pōr Jesucristo bēem hed ni hābmuajā pāachdēu nem k'aigba wautarr higwia pāach k'īir hiek'am hugua, hich mag Hēwandamauta pāar hich dāi hubʌ p'ē wai nʌrraju. ⁹ Hēwandamau hichdēu nem magju ha hiek'atarran, bʌlərjā sēuk'aba chadcha hich mag nem wau sīerrʌm. Hēwandam mag sīerrʌmuata pāar t'ärk'a haujim, hich Hiewaa hanaa maach Pōr Jesucristo dāita hogdʌba wēnʌrrramk'īir.

Hōor hamach iglesia heepai sīipappierr t'ʌnʌmjö t'ʌnarr

¹⁰ K'odamnaan, muan pāragan maach Pōr Jesucristoou hapiejemjö hihābata habat ha chirʌm, sīi jāg dich iglesia heepaijā pappierr t'ʌnʌmjö k'aba. Magju k'āai k'ajap'a k'ōinaa nʌmuia k'īirjug hābata haajeet'ʌ. ¹¹ K'odamnaan, mua pārag mag chirʌmʌn, mau maach k'odam Cloe haiguim k'ʌnʌnau mʌrlʌg jaaucheewai mag pāar k'ōinaajā k'aba jūrr chik'am hipeer hahau haajem hanaawaita mag chirʌm. ¹² Ham hiek mag pāar hee hāaur k'ʌnʌnau, "Mʌlln Pablo dēnēu" haajem hanʌm; wa "Mʌlln Apolos dēnēu" habaawai, jūrr hābmua "Mʌlln Pedro dēnēu"; wa magbam

k'ai tagam k'ʌnau jūrr, "Maran Cristo dēnëgui" haajem hanʌm mua maumua hūurwai. ¹³ Pārau hoowai, ¿Cristo nem t'oop'em k'apanta sī mag hiek'aag? ¿Wa mʌch cha pārag hiek'a chirʌmta pāar kōit pakuls gaai meerp'ë t'ōjīwa? Wa magbam k'ai pāar pör choowai, ¿pāar mʌ t'ñr gaaita pör choojierrá? ¹⁴ Jāgju k'ap'ʌmjö hāuchata jāg pāar heem k'ʌn mua k'apan pör choobajim. Hāba mua pör chootarr k'ʌnan, Crispo Gayo dāipaita mua pör choojim. ¹⁵ Magtarr haawai ni hābmuajā mʌ t'ñr gaaita pör choojim haju k'aba sim. ¹⁶ (Hāaa, maimua hīchab mua pör chootarran, Estéfanas di haiguim k'ʌnjā mua pör choojim. Maimua mag tag mua hōor pör chootarr k'ai, k'īr hee paba chirʌm.) ¹⁷ Mag nʌm dāi hōor pör choomk'īrjā Cristoou mʌ pāibajim. Hirua mʌ pāitarran, sī hichdēu hōor peerdʌ haaujem hiek jaaumk'īrta mʌ pāijim. Mag jaau chitʌmjā, mamʌ mʌchdēu jaau k'ap'ʌ chirʌm hawia sīi t'et'emnaanau hiek'aajemjö hiek'amamuajā jaaubajim, heeu magba hak'iin hōor jāgdaar hūrimʌ hiek'abaadeewai warag pakuls gaai Cristo meerp'ë t'ōtarr hiekta higba mʌchta t'ō hiek'am hugua hawia.

Cristota Hēwandam juu t'eeg hanaa hi k'īrjugau

¹⁸ Jesucristo pakuls gaai meerp'ë t'ōtarr hag hiek jaau nʌmʌn, har mʌg jēb gaaiwe hok'oo nʌm k'ʌnau hūurwai, sīi parhooba k'īr lōköom k'ʌnau nem jaau nʌmjöta hūurjerram. Mamʌ mag sim jūrr ya mʌg maach hāu peerdʌwi nʌm k'ʌnagan, wa-japcharan maachigma, maachigan maata hante warag Hēwandam juu t'eegau. ¹⁹ Hich mag hiek

higwia Hēwandamau hich hiek'amam p'āpitarr gaai jaauwai, Hēwandamau hich higwi,

“Hōor hamach k'īirjugpai t'ōwia māch higba haajem k'ānja warag k'īirjug chuk'umjō haplinaa hidēu hich pör höp'ērgau k'īirjug pōm sīewiajā higba warag mua ham k'īirjug hisegpōlimaju” ha hiek'amajim hich Hēwandamau. (*Is. 29:14*)

20 Magtarr haawai k'an wajaug sī har hamachta chi k'ap'ām k'ap'ām haajem k'ān k'īirjug wa chi machnaan k'īirjug k'āijā, maimua k'an wajaug sī har sīi hamach k'īirjug jawaag sīi parhoobam nem hig hiyā nāmuua hamach k'apeen k'īupaa sīsiu haajem k'ān k'īirjug. Mag jēb gaai hōor k'īirjug k'aug sīsidām k'ān k'īirjug Hēwandamau hichdēu hōor peerdā haaujem hiek dāi hoowain, sīi bālrjā serbiibamjōta sīsidām, māgām k'īirjugau hi haar hōor barpieg hirig chan bālrjā maadēu nem higba sīsid haawai. **21** Wajapcharan Hēwandamau hōrau hamach k'īirjugaupai chan hich k'augbaju k'ap'ā sīerr haawai hich hiek jaau nām hāk'a nām gaimuata hōor peerdā haaujem. Hamau hamach k'īirjugta wajaug t'ōwi jūrr Hēwandam hiekta serbiibag p'eejeeb mamā, mag hamau serbiibag p'ē nām hāk'a nāmuata Hēwandamau hōor peerdā haaujem.

22 Judionaanaun sīi hamach dak'īir hag na hōrau nem hooba haajemta hamach dak'īir waupim k'ōchk'a t'ānām; pari mag wauba haawaita mag maach peerdāajem hiek jaauwaijā hāk'aba t'ānām. Maagwai jūrr griegonaanau warag nem t'um k'ap'ām haajem k'ān hiek hūrm k'ōchgauta hamachig maach peerdāajem hiekdam jaauwaijā hāk'aba t'ānām. **23** Mamā maraun hāba

hōrau Cristo pakuls gaai meerp'ë t'ōotarr hiekta jaau wēnərrəm. Mamλ mag hiek judionaanau hūurwain, hamagan hamau k'īrjuawai Cristo hajim hanaawai meeju k'aba sīerr meetarr haawaita marau hi hiek jaau wēnərrəm hūurwaijā sīi chad k'abamjöta hūurjem. Maimua jūrr judionaan k'abam k'λλnau hūurwai, hamagan maar sīi serbiiba k'it'ēem k'λλnau nem jaau nəmjöta sim.

24 Mamλ par hamau mag naawiajā, judionaanau wa judionaan k'abam k'λλnau hawiajā har hich Hēwandamaucha t'īr hautarr k'λλnagan mag Cristo cha marau jaau wēnərrəmta hich Hēwandam juu t'eegau, haguata hōor peerdλ haaujeewai. Mag Cristo meebarmaa maach peerdλjuuta Hēwandamau hag nawe k'īrju wai sīerr haawai cha marau jaau nəmjā chadcha hich Hēwandam k'īrjugta jaau naabahab. **25** Wajapcharan mag Hēwandam k'īrjug hanəmjā sīi serbiiba k'it'ēem k'īrjugjö simta hōor k'īrjug chi wajap'am hanλm k'āaijā chi wajapcharamλu. Wajapcharan mag Cristo Hēwandam juu t'eeg hanəmta serbiibamjö hλdλraa hich t'ōopibarmua jūrr mλg jēb gayam k'λλn juu t'eeg k'āaijā nem juu t'eeg hārpai sīsijim.

26 Hēwandam gaaimua k'odamnaan, pārau k'ap'λ nəm, pāar heem k'λλn chadcha pāach k'apeen mλg jēb gayam k'λλn daarjā k'īrjug hat'ee chi machnaan chan k'apanjā k'aba, hik'ötöota durrum däi chi t'ierrnaanjā wajappai chuk'u, ni sīi bigaaum k'λλnau t'ō hiyλλ haajem k'λλnja chuk'um. Pari mag serbiibamjö durrab mamλ, pāarta Hēwandamau higjim. **27** Wajapcharan k'īrjug meraam k'λλnta Hēwandamau jλr haujim, jūrr mλg jēb gaaim k'īrjug hat'ee chi machnaan hanλm

k'ɻɻnta jūurwia ham k'īir naaupieg. Maimua sīi serbiibamjō sīsidlām k'ɻɻnta j̄r haujim hagjō hich Hēwandamau, jūrr mak'ɻɻn gaaimua chi jua t'ierrnaan hanlām k'ɻɻnta k'īir naaupieg. ²⁸ Mag b̄l̄lrjā nem higba sīsidlām k'ɻɻnta hōrau k'a hisēe haajem k'ɻɻn d̄i j̄r haujim, wajapcharan m̄g heegarpai haawain har sīi pasurjöpai k'it'ēem k'ɻɻnma, mak'ɻɻnau jūrr nem wajap'amjō sīsidlām k'ɻɻnta hisegpäiwia ham k'āaijā wajapcha haag. ²⁹ Magtarr haawai ni hiwiir hābmuajā hich k'īirjug k'aug chirlām hawia Hēwandam na hich t'ō hiek'aju haai k'aba sim. ³⁰ Maimua pāachin chadau hich Hēwandamauchata pāar Jesucristo bā hogdāba p'ē wai s̄ebma. Hich mag Cristo gaaimuata hīchab maadēu Hēwandam k'īirjug wai nām; hi gaaimuata ya peerdāwia sīi pekau chuk'u harrjō nām; hi gaaimuata hīchab Hēwandam hiek hāk'a nāmua warag bāau wētum; hich Jesucristo gaaimuata Hēwandamau maach pēr hautarrjō naawai hi dēnk'a nām; mag hi dēnk'a naawai hāba hichig-paita jēeupiejem. ³¹ Maguata hīchab Hēwandam hiek pā sim gaaiau simjō,
 “Hābmua k'āijā wir haig hichpai t'ō hiek'aju k'īirju sim k'ai,
 warag maach Pōr Hēwandamta t'ō hiek'aju haai sim.” *(Jr. 9:23-24)*

2

Hōrau pakuls gaai meerp'ē t'ōtarr hiek

¹ K'odamnaan, har mua pāar hoon mawia pārag Hēwandam hiek jaau chiraawai mua pāar jāg daar sīi k'īirjug k'aug hat'ee chi machnaan dēnjō

hūrihm̄jā hiek'aba, ni hamau jaau wēn̄rraajem hiekjā k'abata mua pārag jaaujim. ² Jāg mΛ pāar hee chiraawai mua chan deeum nem jaaujujā k'īrjuba, hāba Jesucristota warag wajapcha k'ap hapim hig chirajim. Wajapcharan chadcha hi pakuls gaaai meerp'ē t'ōotarr hiekta pāar hat'ee wajapcha sim k'ap'Λ chiraawai warag haata pārag wajapcha k'ap hapiju hēk'a chirajim. ³ Pārau k'ap'Λ naabá, jāga pāar hee mΛ chiraimajī. MΛchdēu jaau chiram pārau hēk'abaju k'āijā k'īrjuwia, k'a t'ūumjönaa jāp'ierr t'ΛnΛmjöta chiramua mΛ k'a duui t'Λnaajim. ⁴ Maimua mag chiramua ya Hēwandam hiek jaaubaadeewajā, mΛchdēu jaau chiram hiek hēk'api haum k'ōchgau hawia mua pāar jāg daar sīi chi machnaanau hiek'aajemjō hiek'amamuajā jaaubajim. Mag hiek'aju k'āai sīi mua pārag chaainagamjöpai hiek'aajeejim. MamΛ mag hiek pārau hēk'atarrjā sīi mΛchdēupaita pārag hēk'apiba, hich Hēwandam Hak'aar jua t'eegauta pārag hēk'apijim, ⁵ sīi mΛg jēb gayam k'Λn k'īrjug gaaai k'aba, hāba hich Hēwandam jua t'eeg gaaipaita hich mag hogd̄ba hēk'a wēn̄rramk'īr.

*Hich Hak'aar gaaimuata Hēwandamau maachig
hich k'augpi sim*

⁶ Magarrau ya har hamachdēu hēk'a nΛm hiek gaai hubnnaa hogd̄ba nΛm k'Λnag hiek'aawain chadau k'īrjug hat'ee chi machnaanau hiek'aajemjō hiek'amamuata hamagjā hiek'aajem hīchab. MamΛ mag hiek'amamjā mag sīi mΛg jēb gaaim k'Λn k'īrjugan jöpcha chugpa chugpa sīerram haawai, magΛm k'īrjugjā k'aba, ni mΛg durr gobernaajem k'Λn

k'īrjugaujā k'abata jaaujem. ⁷ Mag k'īrjug mua jaau chirʌmʌn hich Hēwandamaucha dee simʌu. Maguata mʌg durr t'um hompaaju nawe hich sim haar maach hauju k'īrjutarrjā maachig k'ap'ʌ hapiejem. Hīsin mag k'ap'ʌ nʌm, mamaʌ warrgar chan mag k'ap'ʌ hapiju simta t'um meer wai simjö sñejim. ⁸ Hich Hēwandamau mag Cristo gaaimua hōor hich haar hauju hayaa hapiju ha sim chan sñi mʌg jēb gaaim t'et'emnaanau pöd k'īrju haubajierram. Hamau magʌm k'ap'ʌ harr hak'iin, maach Pör Jesucristo h̄gt'armua bëetarrta hamach paarmua pakuls gaai jäg hi meerp'ë t'ōopibak'am. ⁹ Mamʌ mak'ʌʌnaupaijā k'aba, hewag pawiajā hich Hēwandamau nem wau sim ni hābmuajā k'augbaju k'apta, hich hiek gaai mʌg p'āpijim:

“Hēwandamau hich k'ōsi wai nʌm k'ʌʌnag deeg p'ë
wai simʌn,
ni hiwiir hābmuajā hooba, ni hūrjā hūrba, ni
hābmuajā hauju k'īrjuba sim nemta hamag
deeg wai sim.” *(Is. 64:4)*

¹⁰ Hēwandamau hich Hak'aar gaaimuata mag maach hat'ee nem wai simjā t'um maachig k'ap'ʌ hapi sim. Hich mag Hak'araauta hīchab hich Hēwandamau hich t'āar heepai nem k'ap'ʌ wai simjā k'ajap'am nem k'ogreu j̄rmamjö t'umaa k'ap'ʌ hapiejem. ¹¹ K'aíu chik'am k'īrjug k'ap'ʌ haajē. Hāba hichdëupai k'abam chan k'augbam. Hich jägtä sñebahab Hēwandamjā hagjö: Hāba hich Hak'araupai k'abam chan pöd hi k'īrjug k'augbam. ¹² Maachdëu Cristo hiek hāk'aawai chan sñi mʌg jēb gayam k'īrjug parhoobam k'ʌʌnau jaaujemta haubajim. Maachdëun hich

Hēwandamau maach dāi nem wajap'a wau simjā t'um k'aug haumamk'ir hich Hak'aar deetarrta wai nām. ¹³ Mag marau pārag nem jaau nām chan sīi māg jēb gayam k'ānnau jaaujem k'īrjugpai k'aba, hich Hēwandam Hak'arau maachig jaaumamta jūrr pārag jaau nām. Magta pāraujā hīchab Hēwandam Hak'aarta wai naawai hagjō hich Hēwandam Hak'arau jaaupi simta maraujā pārag jaau nām.

¹⁴ Mamā har chi Hēwandam Hak'aar hich t'āar hee chuk'u sim k'ānnu chan pōd Hēwandam Hak'arau nem jaau sim k'augbam. Mag simua Hēwandam Hak'arau nem jaaupi sim hūrwain, sīi nem parhooba lōkōo jaau nāmjöta hūrjem. Mag simua chan, sīi hich Hēwandam Hak'araupaita k'augpiejeeawai, pōd hich k'īraupai chan k'augbam.

¹⁵ Mamā chi Hēwandam Hak'aar wai simuan chadau jūrr k'īrjug wai sim, hich Hēwandamau nem waupi sim hajap'a k'ap'ānaata hagpierr nem wawaag. Mag sim hich chan jūrr Hēwandam Hak'aar chuk'um k'ānnau hi higwia, “Jāan sīi parta jāg hiek'a nārraajem” haju k'aba nām, Hēwandam Hak'aar chuk'um gaaimua hamau jaauju k'augba naawai. ¹⁶ Hēwandam hiek p'ā sim gaai hag hiek higwia,

“K'aíu maach Hēwandam k'īrjug t'um k'ap habarju.

K'aíuta hi k'āaijā k'apcha sim hawia jūrr hich garmua hirig jaauju haai sī” ha p'ā sim. *(Is. 40:13)*

Chadcha hābmuajā mag hi k'īrjug t'um k'augba sīeb mamā, maach hi Hak'aar wai nām k'ānnagan chadau hich Cristooouchata k'ap'ā hapi sim, jāga wēnārraju haai nā hi dau na.

3

Cristo p'idag gaai hāba p'idx'a nám

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, pāraun chadcha mag Hēwandum Hak'aar haujierrab mama, mua pōd pārag ya sīi Hēwandum hiek hat'ee nem k'aug sīsidam k'ʌʌnagamjö hiek'aba, hagt'a sīi mʌg jēb gayam k'īrjug dāi t'ʌnʌm k'ʌʌnagamjöta hiek'ajeejim. Wajapcharan Cristo hiek k'augaaag chaainjöpai t'ʌnʌm k'ʌʌnagamjöta hiek'ajeejim.

² ¿Pārau chaain bñrʌʌ haawai hooba haajē? Hewaa hau k'itʌʌmʌg nem t'et'em deeba sīi jūdchödampaita deejemjö, hich hagjöta muajā pārag nem jaau chirarrjā k'augju p'it'urg chuk'u sīejim. K'augju p'it'urmta mua pārag jaautarr hak'iin, pārau pōd k'augbak'am. Hisjā hagt'a p'it'urm nem chan pārau pōd k'augbam, ³ sīi hagt'a parhoobam k'ʌʌnau k'īrjuajem k'īrjugta wai naawai. Pāarta wir haig pāach heepaijā hagt'a chik'am nemjā pāach dēn hapim k'ōsinaa jūrr chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadēp nʌmʌn, magan hagt'a sīi hōor parhoobam k'ʌʌnjöpaita nʌm. Maguata hamau nem waaujemjö pāraujā hagt'a wau nʌm. ⁴ Merag chuk'u, wa hābmua "Mʌʌn Pablo dēnēu" jūrr magbaa hābak'aíu "Mʌʌn Apolos dēnēugui" haadēp'ʌm; jāg nʌm haig sīi hagt'a hāk'aba nʌm k'ʌʌn k'īrjug dāipai naawai k'abahab.

⁵ Pari pārau pāachdēu mag nʌm wajapcha k'īrjuk'iin, k'ai hagá Pablo. K'ai hagá Apolos. ¿Ham Hēwandum chognaan sīi hi hat'eepai p'idx'a wēnʌrrʌm k'ʌʌn k'abá? Marau jaau wēnʌrrʌm gaaimuata pāraujā maach Pör Jesús hiek hāk'ajierram. Pari maar pāar k'āai hatchajā

k'aba nám. T'um maach chi mág wénrram k'naun hāba maach Pör Jesuu maachig hagdaujö nem jaaumarrdampaита wauwia nám k'abahab.

6 Mag Jesús hiek jaau námln, muata nacha sīi k'ajap nemjīir chaar jīr námjö jīrbajieb. Magbaawai Apoloou jūrr hag hee dō choobarmjö hajim, höbērmk'fir. Mamλ mag nemjīir chaarjö höbērwia pāar hee haaidtarrjā hich Hēwandamauta haaidpijim, hich hiek haawai. **7** Wajapcha hoowai, chi nacha jīrtarr k'λ ni chi hag hee dō choo sīerrjā maadēu nem higba sīsidam. Mamλ chi hich hiekta nemjīir daujö höbērpia haaidpiejemlān hich Hēwandamaau. **8** Magua sīi hi hiek nacha jaauchētarr k'λn hawiajā sīi hag k'ur jaau wénrram k'λn dāi hāba nám; ni hiwiir hābjā hñrlā k'aba sim. Mag naab mamλ hagdaujö dich p'idk'amarrpierr Hēwandamaau par k'abaju. **9** Wajapcha hoowain maran sīi hi juag hoojem k'λnau, hi hiekdam jaau nám gaaimua hich dāita k'apeerk'anaa hāba p'idk'a naawai. Maagwai pāar sīi chi p'λajēbjöta nám. Maagwai hich Hēwandamauta hag hee nemjīir jīrk'amam, pari mag nemjīiran hich hiek'au. Wa magbam k'ai, sīi dijöta nám. Pari mag di hagjö hich Hēwandamauta hēu harrum. **10-11** Wajapcharan māln sīi hich Hēwandamauta di hēu nám k'λn dēn chi maestro k'apibarmjö harr haawai muata hich Hēwandam hiek jaau námjā warrpem chi dibā juk'abarmjö hajim, jāga Hēwandamaau maach peerdλ haaujē ha jaau chiramua. Maagwai deeumua jūrr hag hñr warag hēumam, mag mua jaautarr hñr warag jaaumamua. Mamλ mag mua nacha jaautarrjö k'aba deeum hiek jaauju k'aba sīewai chi hag

hñr warag jaau nñm k'ñnnaujä warre wajap'ata jaauju haai nñm. Mag mua chi dibäjö juk'ajim ha chirñmñ, Jesucristoou maach peerdñajem hiek higwiata mag chirñm. ¹² Mag Jesucristo hiekta chi dibäjö nacha juk'a sñubarm hñrn chadau maadëu dichdëu k'õchagpierr sñi k'ajap di hëu nñmjö warag hi hiekta jaauju haai nñm. Di wajap'am hëunaa da jëeupiba haag k'ai, dipá wajap'amta p'ëwia, wa nem parhëp'ñm k'ñijä pér haunaa warre wajap'ata hëu sñuju haai nñm. Wa magba k'ñchpaim hat'ee k'ai, sñi k'ñmariipai dik'ër dën wa choobä dën k'ñijä hëuju haai sim. ¹³ Mamñ mag di hëwaag nem k'ñir pogk'e higwiajä, ya hich Cristooucha maachig jaaubarm hedta k'ap haju, wajap'a p'idk'ají wa haai p'idk'abají. Mamñ mag k'ap haagan, sñi hõtdau huu pierrumuata t'ñr p'aa nñmjö hõt hee hich Hëwandamaucha p'aa hoomamuata maadëu nem waaujerrpierr maach chach hoomamua k'ap hapiju. ¹⁴ Maigtä k'ap haju, k'an k'ñirjug hauwiata Hëwandam hat'ee mag nem waují. Hãbmua di hëutarr gaaita chadcha hõtdau huu t'ñnarrjä paba hñu hñwatbapñimñ, magan mag chi di hëutarr k'ñngjä hich Cristooujä nem wajap'am deeju, hich hat'ee nem wautarr jürr. ¹⁵ Mamñ mag hirua di hëutarrta sñi hõtdau k'ñierrjä hñwatba huu t'ñnññ hawia pa höbaadëmñ, magan hich chi di hëutarr wounan peerdñwiajä, peer hichpa p'aapñitarrjö sñi hich juu pariita peerdñju. Pari chi p'idagan t'umaa hok'ooju.

¹⁶ ¿Pärau k'augba nñ, pñaach t'um hñba Hëwandam sñejem dik'a nñm? Magua k'abahab hich Hëwandam Hak'aarta pñaar hee sñejem. ¹⁷ Mag pñaach t'um hñba Hëwandam dik'a naawai hö hñba nñmua wajap'a

hi di h^lark'abat, wajapcharan pāach morma. Magba jāg pāar hee hābmua "m^lan mag dēnēu" wa "m^lan mag higarta chir^lm" haadēp'^lm haiguin, sīi di magreunaa chi dipá parhooba haaip'ur wērppäi n^lmjöta naabahab. Mag pāach hö hāba k'aba n^lm paar chan Hēwandamau par daúapai hoobaju pāar gaai. ¹⁸ Hoob wir haig pāachdēupai pāach k'ūgurmiet. Hāb k'āijā pāach hee sīi m^lg jēb gayam k'īrjug nem k'aug chir^lm hawia hichta chi k'ap'^lm ha sim k'ai, magan warag sīi k'augbamjöta haju haai sim, jūrr chadcha hich Hēwandam k'īrjugchata k'augaag. ¹⁹ Hēwandamagan m^lg jēb gaaipaim k'īrjugan sīi warag hōor lōkiepiejem k'īrjugau. Maglm k'īrjug higwia Hēwandamau hich hi jaaumienag p'āpitarr gaai mag sim:

"Muan m^lg jēb gayam k'īrjug k'augk'am k'^ll^lnjā hamach k'īrjug k'aug gaaimuapai himeraa p'it'urg chuk'u p^lr hauwia k'aibag hee pāajem" ha sim Hēwandamau. *(Job 5:13)*

²⁰ Hich mag hiek higwiapai hīchab hich hiek p^lā sīsid^lm gaai hich Hēwandamaupai,

"Jāg m^lg jēb gayam k'īrjug hat'ee chi machnaan han^lm k'^ll^ln k'īrjugjā jāg sīi lōköom k'^ll^ln k'īrjugk'a sīsid^lm^ln pāar Pöröun wajapp'a k'ap'^la wai sīejem" ha sim Hēwandamau hich higwia. *(Sal. 94:11)*

²¹ Magua mua pārag mag chir^lm: Ni hābmujā maestro hāb k'āijā hichta chi k'ap'^lm hawia mag^lgpaita hee haju k'aba sim. Jāgwia? Ham hamach t'um Hēwandamau sīi pārag hich hi jaaumk'īrta pāitarr k'^ll^ln haawaima; mag sim jāga mag hiwiir hābpai k'ōsi habarju. ²² Magua m^l, Apolos, Pedro, hajapcharan maach t'umwe

pāach dēn k'abahab; m^{ag} durr maimua cha maach hiyä^{ll} n^{am}jä hagjö m^{ag} hatag pawiajä nem t'um t'^{am}mpa pāach dēn k'abahab. ²³ Mag maar pāar dēn haawai maach t'um pāachpa jūrr Cristo dēn k'abahab. Maagwai Cristo jūrr Hēwandam dēn.

4

Hich Jesuucha j^{ar} hautarr k'^{an}p' idag

¹ Magua pārau maarjä sⁱi pāach hee Cristo chognaan hanaa Hēwandamau hōrag hich k'^{ir}jug jaaupiejem k'^{an}npaiu habat. Magdampai k'abahab maar p' idag. ² Mam^a hich mag p' idag waumk'^{ir} hirua j^{ar} hau sim wounaun chadau hich Hēwandamau hoowaijä chadcha hichd^{eu} p' idag jaaubarmjä t'umaa wajap'a waumk'^{irta} mag p' idag deejemjä k'ap'^a haju haai sim. ³ Magua m^{ach}jä hīchab hich Hēwandamauta hich hi jaaumk'^{ir} j^{ar} hautarr haawai pārau m^a jaauwiajä m^{ach} chan mua k'^{ir}juba chit^{am}. M^a gaai mas k'aba sim; hich chi m^a j^{ar} hautarrauta hichd^{eu} k'ap m^a jaauju, m^a h^{äu} p' idk'a chir^á wa k'aigba k'^{aij}jä p' idk'a chir^á. Wa mag pārau k'abam k'ai, sⁱi m^{ag} jēb gaai chi t'et'emnaanau k'^{aij}jä m^a jaauk'iinjä, m^a gaai mas k'abam. M^{ag} chit^{am} haig ni m^{ach}d^{eu}jä m^{ach} jaauju k'aba chir^{am}. ⁴ Mua k'ap'^a chir^{am}, m^{ach} k'aigba k'aba chir^{am}. Mag chirab mama^a hōor dak'^{ir} m^{an}n Hēwandam d^{ai} hiekk'^{or} chuk'u chir^{am}jä haba chit^{am}. Mag chiraawai mua k'ap'^a chir^{am}, m^a k'aibag wauju jaauju wa m^a kōit k'^{aij}jä hiek'ajuun hich maach Pör Jesuuchata jaauju haai sim, bigaaum k'^{an}naau k'abam. ⁵ Magua mua pārag, "Hoob chik'am

jaau chit'ee hamiet" ha chiram. Magju k'ääi hidëu maach Pör Jesucristo bëepi hat'at. Hich pierrwaita hirua hichdëu k'ap hõrau nem meraa wautarrjä k'ichag hee narrta hararagag p'ë hat'amjö habaawai t'umaam k'lanau k'ak'apdö haju. Maigta hichab hõrau hamach t'aar heepai k'ürju s̄isidamjä t'umaam k'lanag k'ap'ñ hapiju. Ya mag jaau dichwian chadau hõrau hamachdëu nem wajap'a nem waumaajerr higwia hichdëucha ham wajap'a hig hiek'aju.

6 Cristo gaaimua k'odamnaan, cha mua hiek'a chiramn pääch hat'eyau. Päädë hoobat. Mächpaita Apolos däi maach p'idk'a nám jaauwia chiram, maar mag pääar k'ääi härpajä k'aba sii pääch chognaanjö wénarram hoowia Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaau simjö chadcha maach t'um hagdaujöpai nám ha k'ap hamk'ir. Maagwai ni häbmuajä Hëwandam hiek jaaujem k'lan higwia, "Magta härcha hee hawia jürr tagam k'lanag hoobamjö" habaju. **7** ¿K'aíu pärag jaauwai pääarta warm k'lan k'ääijä härpajä nám ha jaaují? K'an nemta deeba harr haawai päärau bñlrjä chuk'u ná. Mag Hëwandamau deetarr pääachdëujä k'ap'ñ námata, k'ant'eeta päärau pääch juapaauta paarpatarrjö k'ürjuajé.

8 Wajapcharan päächigan, ya mág maach Hëwandam hiek'auta biwaau námjö nám hanám, ya hi hiek nem k'aug nám hawia. Päächigan ya pääar reinaank'a t'anaabahab, pääachdëu nem hig nám t'um wai nám hawia. Magua tag päärau bñlrjä maar juu higba nám hanám. Chadcha Hëwandam hiekta pääachdëu k'ap'ñ nám hanámjö k'ap'ñ naak'iin hää hak'am. Jägk'iin pääar hee par p'idk'aba

chadcha maach t'um hāba Hēwandam hiek gaai hub_λ n_λm haju. ⁹ Magba mua hoowai, maar hich Jesuucha hich hiek jaaumk'_ir j_λr hautarr k'_λnta jūrr hich Hēwandamaujā juau hogt'om chi serbiibacharam k'_λan dāímjö hapi sim maar dāi. Mag n_λm haawai sīi t'umaam k'_λnnau hoo n_λm dāi Hēwandam chognaan hāgt'armpeenau hoowaijā, sīi maach k'aigba n_λm gaaimua k'ēchpääig p'_ē harrumjöta hoojem. ¹⁰ Maar mag durrum_λn, Cristo hiek jaau n_λm gaaimua bigaaum k'_λnnaujā marag lōk sīerrjēem ha hiek'a n_λm daar, pāarta jūrr Cristo hiek hāk'a naawai chi pör höp'ērm k'_λan haajem, pāachdēupai. Maagwai maran sīita k'a t'eeg chuk'umjö n_λm han_λm daar, pāarta jūrr maar k'_λaijā k'_ir hubaaga n_λm haajem. Cristo gaaimua maran hōraujā k'a hisēe n_λm daar, pāarta jūrr hōraujā daupiinaa hōk'_ō haajem. ¹¹ Hīs hewag pawiajā hagt'a jādau hāwatnaa hōbichagjā hāwat n_λm. K'ajūadam t'eg jūjūa hajujā chuk'u n_λm dāi hōraujā maar dāi k'aigba haajem. Mag n_λm chan maach di chaarjā chuk'u durraajem. ¹² Mag n_λmn maach bidam hat'ee maach juadamaucha p'idx'a durrumua k'ajeeu durraajem. Maach t'ōp hiy_λ haawaijā warag ham kōit hāgt'aagta jēeu durraajem. Maach k'aibag wawaag maach hēudee hēk'aawaijā mag_λmjā higba k'_ū hāwat durraajem. ¹³ Maach k'_irchā k'aigba hiy_λ haawaijā, maach garmua chan mag_λmjā higba warag k'_ir t'_ū ham dāi hiy_λ durraajem. Wajapcharan maran hamau sīi hamach deg dijā sirp'_λg t'_λn_λm hoomjöta haajem. Hōor t'umaam k'_λnnau hisegtarrjö n_λmta, hīsjā hagt'a chik'am hi hee hich jāg p_λrbā durraajem.

14 Mua m^{ag} hēsap gaai hik'laaba pārag mag p'ā deepäi chir^{am} chan sīi pāar k'īir naaupim k'ōchgaupai k'abam. Mua m^{ag} hēsap p'ā deepäi chir^{am}, m^{ach} chaainjö pāar k'ōsi wai chitaawaita sīi pāar wawí chir^{am}. **15** Pāachig Cristo hiek jaaumk'īir pārau maestronaan k'apan diez mil j^{ar} wai naawiajā pāar chan dēnnaan k'apan chuk'u n^{am}. Jesucristo hiek jāg pāachdēu hogd^{ab}a hāk'a wēn^{rr}am gaaimua m^{ag} jēb gayan m^{al}ta pāar hayau, Hēwandamau maach peerd^{al} haaujem hiek muata nacha pārag jaautarr gaaimua. **16** Magau keena. Maguata muan pāragjā m^{ach} chitaajemjöta wēn^{rr}api jaau k'itaajem.

17 Timoteoogjā m^{ach}dēu jaauwiata Cristo hiek hāk'atarr haawai hijā m^{al} chaaijö sim. Magua pāragjā m^{ach}jö wēn^{rr}aju k'ap hamk'īir, mua hita pāar haar p^lijim. Hiruata maach Pör Cristo hiekjā chadcha hogd^{ab}a hāk'a k'itaajeewai mua hi jāsene chit^{am}. Hich barbaimaawaita hirua pārag jaauwimaju, jāgata m^{al} chitaajē. Muajā pāar dēnjo Cristo hiek hāk'a chitaawai m^{ach} chit^{ampierr} iglesiapierr m^{ach}dēu jaaujem hiekta hirua pārag jaaumaju. **18** Hāaur k'^{ll}n pāar k'apeenan jūrr hamachta pāar d^li hārpai t'^{ll}n^{am} haajem, m^{al} hamach haar mabajupii hawia. **19** Mam^{al} maach Pör Jesuu k'ōs ham^{am}, m^{ach}dēun jöpcha pāar hoon maju k'īirju chir^{am}, ham hiek mag hamta Hēwandam dēn hanaawai daau chadcha hamachdēu jaau n^{am} heyaa wēn^{rr}am k'ap haag. Jāan magbam^{am}, sīi Hēwandam jua t'eegaujā k'aba, sīi par hiiupai k'āijā mag t'^{ll}n^{am}. **20** Hēwandam dēnk'a n^{am} chan sīi hōor jāg daar nem hiek'aa k'aug hiek'a n^{am} k'abam; Hēwandam dēnk'a n^{am} habarm^{am} chad-

cha hirua nem jajaauk'am hipierraas wēnarramua hi juu t'eegta dich gaai hoopi nāmnu. ²¹ Jāga pārau k'ōsi nā? Māch barbaimaawai warre pāachig meeurrauta hiek'apim k'ōsi nā, wa mawia sīi pāach daipiinaa hit'ūuta pāachig hiek'apim k'ōsi nāwa?

5

Jāga haju haai nājāg sīi parhooba t'ānām k'āan dāi

¹ Jaaū nām k'āan hiek mag pāar hee hābmua hich bāaurr hūanpaita hich hālik'a wai sim hanām. Jāgām pāar dak nem wajap'ampa, jāgām pekau chan ni Hēwandam hiek k'augbam k'āan heejā hooba haajem. ² Mag nāmta pārau pāachdēupain Hēwandam hiek wajap'a hāk'a nām haajerram. Mag hiek'aju k'āai warag pāar chigaa haju haai nāmta, chigaa k'abamjö nām. Chi mag sim wounan warre pāach heemua jārpāiju haaita sim. ³ Mā chan chadcha k'īrcha chan pāar haar k'aba chirām, mamā māchchata pāar haar chirāmjö māch hiekta maach Pör Jesucristo hiek gaai t'āwi mua warre pārag jaauk'im. Mua hoowain jāgām k'āan dāin magta haju haai sim. ⁴ Pāar cha mua jaau chirām hiek hiek'aag hāba biirdlawai k'īrcha chan pāar haar k'aba chirajup mamā mā hak'aran pāar haar sīeju. Mag māchta pāar haar chirāmjö chirām dāi hīchab maach Pör Jesús hi juu t'eegjā pāar dāi sīeju. ⁵ Mag wajap'a hiek'awian chadau chi mag hich bāaurr hūan dāi sīerr woun warre pāach heemua jārbapāit, dösātagta hi dāi hichdēu hampierr hamk'īir. Magbaawai hāsie hich daujā merag p'ēwia deeu hewag p'ārbawia

hub_Λ s̄̄sim_Λn, maach Pör Jesúš bëem hedjā hääu hi hak'aardam peerd_Λ hauju.

6 Pāar hee jäg k'aigba n_Λm chan, pāachta wajap'a n_Λm hawia pārau pöd pāach t'ö hiy_Λ haju k'aba n_Λm. Jägbaadëp'_Λmjā s̄̄i hoobamjö b_Λlrjā hiek'aba hich jäg s̄̄siu hak'iin, hābpai mag sim gaaimua warag tagam k'_Λnpata hārju, levadura b_Λchk'un harin hee p̄ibarmua warre t'um haaidl joopjemjö. **7** Pārau k'ap'_Λm, p'iesta Pascua hee paawai levadura t'um bark'_Λlijem. Hich hagjö k'abahab Cristo meetarr gaaimua maach k'aibag chugpaa hat'amjā. Mag s̄̄iewai mag levadura dēnjo pāach t'umaam k'_Λln hārpi sim woun warre pāach heemua chawag j_Λrbap_Λit. Mag j_Λrbap_Λaiwain chadau Pascua hee k'oog pan levadura chuk'u wau simjö pāar heejā mag k'aigba n_Λrrjēem gaaimua levadura dēnjo bigaaum k'_Λnpa hārpiju k'_Λln chuk'u haju. **8** Mag p'iesta Pascua hee haajemjöta maach Hēwandam d_Λi wēn_Λrraju haai n_Λm. Wajapcharan dich k'aibag t'um hisegwia hāba k'_Λirjug wajap'am hauwia chadam hiek gaai jaau simjö wēn_Λrr_Λm_Λn, pan levadura chuk'u wau simjöta n_Λm. Pari magba hagt'a dich k'aigba n_Λm k'ap'_Λ n_Λmjā hisegba hich mag wai wēn_Λrr_Λm_Λn, magan s̄̄i hagt'a Hēwandam hiek k'augbam k'_Λlnjöta n_Λm.

9 Napem m_Λchdëu hīchab pārag hēsap p'ā deep_Λitarr gaai mua pārag, "Jäg hamach h_Λlin k'abam d_Λijā k'apse haajem k'_Λln d_Λi chan hoob k'apeerk'amiet" ha chirajim. **10** Pari mua mag chir_Λm chan mag har parhooba k'apse haajem k'_Λln, wa p'atk'on hat'ee b_Λe s̄̄errjēem k'_Λln, nem jīgmien wa nem parhoobam_Λgta Hēwandamagamjö

jëeujem k'ɻɻn higwiata mag warre ham däi hiek'ajä hiek'aba ni hamag hoobamjö habatjä haba chirajim. Mäg jëb gaai nñweran hichiita ham däi maach hich jäg wëñlrraju. ¹¹ Mua mag chirarran, har pääch heepajä hermanonaan hanñm k'ɻɻnta mag parhoobanaa p'atk'on hat'eejä bïe t'ñnlm k'ɻɻn, nem parhoobamägtä hëwandam hawia jëeu nñm k'ɻɻn, parhooba chik'am k'ñir hiek'ajem k'ɻɻn, nag pig sñerrjëem k'ɻɻn maimua nem jñgnemjä sñerrjëem k'ɻɻnta jaau chirajim. Har mag t'ñnlm k'ɻɻn däi chan ni sñi t'ach k'oogpajä hoob ham däi häba hohoodö hamiet. ¹²⁻¹³ Chadcha har sñi hermanonaan k'abam k'ɻɻn higwia chan pöd mua, "Haman magta sñerrjëem" haju k'aba chirñm. Ham mag jaaujuun hich Hëwandamauta jaauju haai sim. Pari hichiita päärau pääch heepaim k'ɻɻn däin chadau päächdëu k'ap nem hinju haai nñm. Magua mua pârag, "Jäg pekau pöm sim warre pääch heemua chawag jñrbapläit" ha chirñm.

6

Juez Cristo higar k'abam k'ɻɻn na hiekk'õr hëudñ nñm

¹ Jäga jäg pääar pääch Hëwandam hiek häk'a nñm k'ɻɻn hap'ajä hiekk'õr haauwai, chi t'et'emnaan pääch heem k'ɻɻnjä higbanaa warag bñlrgä Hëwandam hiek häk'abam k'ɻɻn haarta weetjë, mak'ɻɻnagta pääch hiekk'õr wai nñm jawaan.

² ¿Päärau k'augba nñ, mäg maach Hëwandam hiek häk'a nñm k'ɻɻnauta mäg hatag mäg jëb gaai Hëwandam hiek häk'aba harr k'ɻɻn k'aibag maach hipaarmua Hëwandamag jaau t'ñnlñuju? Mag maachdëuta ham k'aibag waujujä Hëwandamag

jaauju n^{am}ta, jāgwia hag k'āyau m^{ag} jēb gayam nem p'it'ur k'abamjā pārau pōdba n^a. ³ ¿Pārau k'augba n^a, hāgt'ar Hēwandum chognaan t'^{an}am k'^{an}njā maach k'āai heegpai t'^{an}isiju, maachta Hēwandum dāi hāba ham pörnaank'a n^{an}isiju haawai? Maachdēuta magju k'ai, magan m^{ag} jēb gayam hiekk'ōr chará hag k'āaijā p'it'urg chuk'u wajap'ata waupäräi haju haai n^{am}.

⁴ Magua mua pārag mag chir^{am}: Bāl^{ar} habarm gaaimua pāach heepai hiek p'it'urg haadeewai, ¿jāgwia pārau pāach heepaim k'^{an}nta chi jueznaan k'amk'^{ir} j^ar hauba haajerrá, sīi Hēwandum hiekjā hāk'abam k'^{an}nagta pāach jusgaapiju k'āyau? ⁵ Juau hogt'om pāar k'^{ir} naaumk'^{ir}ta chadcha mua pārag mag hiek'a chir^{am}. Mag k'^{os} haawaita pārau jāg bigaaum k'^{an}nta j^ar hahau haajem. Mua k'^{ir}juawai pāar hee mag^{am} hiekk'ōr höbérbaadēp'^{am} paar hiek'aagjā pāach heepaijā chi t'et'emnaan t'^{an}am, ¿jāgwi mag^{am} k'^{an}nta j^ar hauba haajerrá? ⁶ Wajapcharan mag wir haig pāach hermanonaan heepai meeuk'a n^{amp}aijā k'abam; mag meeuk'anaa hag hiek hēud^aagpaawaijā jueznaan Hēwandum hiek hāk'abam k'^{an}n haarta wētwia mamta mag^{am} hiekjā hēudajerram. ⁷ Sīi jāg pāach heepai bāl^{ar} habarm gaaimua k'^{ir} haup'ōbaadēp'^{amp}aijā k'aigbata sim. Pāach k'apeenau pāach dāi warag k'aigba haawaijā, parhoobam k'^{an}nagta jaauju k'āyau, ¿jāgwia warag sīi mag^{am} k'^{iu} hāwatpāiba haajē? Jāg pāach nem k'āijā jīgk'aawai warag hād^araa hok'oopiba haajē, t'umaam k'^{an}nag k'ak'apdō hapimaaugau? ⁸ Mam^a pārau magba, warag pāach garmuata pāach hermanonaan

heepaijā nem wauju k'abampa waunaa ham nemdamjā k'ūgur haumaju hēk'aajem.

9 ¿Pārau k'augbata nʌ, jāg nem k'aigba waaujem k'ʌʌn pōd Hēwandam sim haar wētju k'abam? Hoob hʌdʌr pāach k'ūgurpimiet. Har dich hōor k'abam dāita parhooba k'apsee haajem k'ʌʌn, hamach hōor dāi sīsidʌmta deeum dāi haajem k'ʌʌn, nem parhoobamʌgtā hēwandam hawia jēejem k'ʌʌn maimua har hamach hemk'ooin hap'ajā hʌlin dāimjō waaujem k'ʌʌnjā Hēwandam sim haar pōd höbērbam. **10** Mag tag t'ʌnʌm: nem jīgk'aajem k'ʌʌn, p'atk'on k'īrag bīe sīerrjēem k'ʌʌn, nag piim k'ʌʌn, parhooba chik'am k'īir hiek'aajem k'ʌʌn maimua har sēuk'a chik'am k'ūgurnaa chik'am jua heem nemjā k'echeu haumaajem k'ʌʌn, magʌm k'ʌʌnjā ni hābjā Hēwandam sim haar höbērbam. **11** Hāaur k'ʌʌn pāar hee cha mua jaau chirʌmjöta t'ʌnaajim warrrgar. Mamʌ hīs ya maach Pör Jesucristo gaaimua hich Hēwandam Hak'arau ya pāar k'aibag t'um hʌrəiwia hich hat'eeepaita nem wajap'am happai wau wēnʌrrramk'īir pāar jʌr haujim. Mag nʌm dāi warrrgar hi dāi hiekk'ōr pōm wēnʌrrarrjā, maach Pör Jesucristoou Hēwandam Hak'ar dāimua hāu pāar peerdʌ hauwia pekau chuk'u harrjō pāar wai sim.

Maach moron Hēwandam sīejem diiu

12 Pāar hee hāaur k'ʌʌnau maagjeebma: “Muan mʌchdēu nem waum haig wau chitʌm; magʌm paajā, k'aíu mʌrgʌg magʌm habarju” haajem. Chadcha hich magma. Mamʌ maadēu nem wau nʌm t'um maach hat'ee hāu k'aba sīerrʌm. Magua, muajā mag mʌchdēu nem waum haig

pöd waubam; mua magk'iin mag_{AM} nem wauju k'irjugta warag m_A h_{LR}paju. ¹³ H_{IC}hab h_{AUR} k'_{AN}nau pāar hee maagjem: “P'iejāban k'oog hat'eeta waaujem; maagwai maach bi t'achdam k'ö n_{AM} hat'eeta Hēwandamau deejim” haajem. Ma chadcha k'oog hat'eema p'iejāban, maagwai mag t'ach k'ö n_{AM}jā pekau k'ābama; pari hichiita Hēwandamau mag_{AM} t'um chuk'u hap_{AI}wia maach bijā jēbeg paap_{AI}ju. Pari mag maach bi t'ach hat'eem hawiajā, maach mor chan sīi dich hōor k'abam dāi parhooba k'apes hamk'ir k'abajim. Maach moron maach Pör Jesucristo hat'eyau, t'um hichdēu nem waipi sim wawaag. Maagwai hich Jesucristo, jūrr maach mor hat'eyau, hí maach mor hee sīejewai. ¹⁴ Maguata hich jāg Hēwandamau hich Jesús p'iriū hautarrjö, maachjā hagjö hich mag cha maach n_{AM}jö deeu p'iriutk'a hauju.

¹⁵ ¿Pārau b_{LR}jāta k'augba n_A, maach t'umaam k'_{AN}n morta jūrr Cristo mork'a sim? Mag simta, hābmua k'āijā h_{LL}in parhooba durpa t'eeg sīerrjēem k'_{AN}dāi hak'iin, maach mor mag Cristo mork'a simta jūrr mag h_{LL}irag dee naabahab. ¹⁶ ¿Pārau k'augba n_A, jāg h_{LL}in chi durpat'ierrmie dāi n_{AM} haig, ya maach hi dēnk'a n_{AM}sip n_{AM}, maagwai jūrr hichjā hagjö hōor hābpaimjö maach dēnk'a sīsip sim? Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, “Warr jaai k'aba haawain numí narrta, jaaik'a n_{AM}siewain hōor hābpaimjöta hap'ōbaadēm” ha sim, “jūrr hagdaujö warm dēnk'a n_{AM}sim gaaimua.” ¹⁷ Hich hagjöta naabahab maachjā h_{IC}hab Cristo dēnk'a n_{AM}sim haig. Hāb k'āijā maach Pör Jesucristo dāi sīsiewain, magbarm haigmua maadēu hi hoobahab mam_A hi Hak'aar maach hee sīechēm

gaaimua warag maachin hi däi hõor hãbpaimk'a hi dën'k'a nãisim.

¹⁸ Hoob pääch hõor k'abam däi k'apesè hamiet. Deeum pekau waauwai chadcha Hëwandam na maach k'aigba hapi sãeb mamλ, jäg dich hõor k'abam däi k'apesè hanλmjöcha k'aba sim. Maach mor mag Cristo hat'eeta sãewai, jäg dich hõor k'abam däi k'apes haawain, wir haig dichdëupaita dich k'aibag wau nãm, deeum däi nãmuua dich mor Cristo dën'k'a simta härpi naawai. ¹⁹ ¿Pärau k'augba nλ, mλg maach Cristo hiek hæk'a nãm k'λλn mor hichab Hëwandamau maachig hich Hak'aar deetarr hag sãejem dik'a sim? Hëwandam Hak'aran chadcha maach heeta sãejem. Mag hí maach hee sãejeewai maach mor chan maach dën k'abam. ²⁰ Chi mork'λλn Hëwandamau, hichdëuta maach përk'a hautarr haawai. Maguata dich morjä hãba hi hat'eepaita wai naaju haai nãm, bigaaum k'λλnaujä mag hoowia Hëwandam wajap'a hig hiyãlnaa maach hëugarjä wajap'a hiek'amk'ir.

7

¿Jua parju haai nλ wajua parju k'aba nλ?

¹ Na har päächdëu mλrλg hẽsap deepäitarr gaai juu parju haai nλ wa juu parju k'aba nλ ha jéeu narr, h̄isin chad mua päärag jaauk'im: Mλrλgan, hemk'ooin hλlin hauba hich jäg hamach happai wēnλrrak'iin nem wajaug sim. ² Mamλ jäg hamach hõor k'abam däijä sii parhooba haadëp'λm gaaimuata hemk'ooinjä hagdaujö hamach hλlin däi s̄sidnaa chi hλlinjä hagdaujö hamach jaain däi s̄sid haju haai nãm. ³ Ya mag hãba nãsiewai, chi hemk'ooirau k'ōsi haadeewai

chi h_{λλ}iraujā hīgk'aba, maimua chi h_{λλ}irau k'ōsi haadeewaijā hich hagjö chi hemk'ooiraujā mag_λm haba haju haai n_λm, ya dich hōor d_λita naawai. ⁴ Wa chi h_{λλ}irau k'_āijā, "M_λch mor haawai m_λ jayaujā k'augba sim" ha hiek'aju k'aba sim, warramjö p_λch happai k'aba s_λewai. Ni chi hemk'ooiraujā pōd, "M_λch mor m_λch gaai wai chiraawai m_λchdēu k'ōsi haadeewaita magju haai chir_λm" haju k'aba sim, p_λjā hīchab p_λch hap'am k'aba haawai. ⁵ Mag jūrr hagdaujö chik'am dēnk'a naawai, hābmua k'ōsi sim haig pōd hiwiir hābmua, "Mua k'ōchk'abam" haju k'aba sim. Pārau k'apes haba hāwat hauju haai n_λm_λn, k'_āaidam k'apanaa k'_āijā maach Hēwandumag jēwaagpaawai hagdaujö s_λrk'a hauju haai n_λm ha hiek'awian chadau s_λrk'aju haai n_λm. Pari ya mag jēeu dichdimaawain chadau hūwaai pāachdēu waum k'ōsim haig waubat. Heeu magba hak'iin, k'_āai k'apan pāar mag_λm k'augba n_λisiewai jūrr meperau deeum d_λi k'_āijā pekau waupiduk'am.

⁶ Mag chir_λm chan, mag hichiita hēwannaan t'um pāach h_{λλ}in haupetat haba, wa chi h_{λλ}inag k'_āijā t'um jaain jark'abat haba chir_λm. Mag k'ōs ham_λn hāuma; mag k'ōchk'abam_λn hich hagjö nem wajaug sim. ⁷ M_λch hödiiupain muan pāarjā t'umaa m_λchjöta pāach happai naapim k'ōsi chir_λm. Mam_λ Hēwandumau maachig hagdaujö hich juu t'eeg deejem, mag deebarmua hagdaujö dichig deemarrpierr hich hat'eeta nem waumk'īir.

⁸ Pari mua har hagt'a hamach hap'a t'_λn_λm k'_{λλ}nag maimua k'oopaa h_{λλ}inagjā hagjö, "M_λjö pāar hich jāg pāach happaita wēn_λrrak'iin hāu hak'am" ha chir_λm. ⁹ Mam_λ pārau pāach hö k'ōchag

pöd hāwatbaju n̄lm k'ai, warre pāach h̄l̄idamcha hat'at; maagwai h̄l̄inaujā hagjō warre pāach jaaindam haupetat. Warre dich hōor dāicha n̄lisiewai hāucha s̄ebahab, s̄i maglm k'ōchag haadēp'āmjā hich mag hāwat wēnrraju k'āai.

¹⁰ Pari ya har hamach hōor dāi n̄lm k'ānl̄nag mua mag chirlm. Ya ma chan s̄i m̄ch hiiupajā k'aba, maach Pör Jesuu mag jaaupi s̄iewaita mag jaau chirlm: P̄ch chi h̄l̄iraujā hoob p̄ch jaai p̄la h̄rram. ¹¹ Mam̄ p̄ch jaai p̄lawiajā, tag deeum jaaijā hauba, hich magta h̄rraju haai sim. Mag hich mag p̄ch happai h̄rramap'a h̄lm̄n, magan deeum p̄ch jaai dāita p'ālrabaju haai h̄lm. Maagwai p̄ch chi hemk'ooiraujā pöd p̄ch h̄lli p̄laju k'aba, ni deeum h̄l̄ijā hauju k'aba sim.

¹² Mag tag deeum nemdam mua pārag jaaum hig chirajim; ya ma chan maach Pör Jesuu jaaupi sim k'abam, maan s̄i m̄ch k'īrjug heepaim̄u. Mam̄ m̄chdēu k'īrjuawai chadcha magta haju haai s̄iewaita pārag jawaagpam: Maach hermanonaan heem hābmua k'āijā h̄lli wai sim, pari mag h̄l̄irau Hēwandam hiek hāk'aba sim; mag k'it̄muata hich jayag hich p̄lapimap'a sim chan, mag hermanoou pöd mag h̄lli p̄laju k'aba sim. ¹³ Wa magba h̄lli hāb Hēwandam hiek hāk'aba sim jayau k'āijā jūrr Hēwandam hiek hāk'aba sim; mam̄ hich h̄lli ya hag dāi k'aug s̄iewai hich p̄lapimap'a sim chan, mag h̄l̄iraujā pöd mag hemk'ooi p̄laju k'aba sim. ¹⁴ Jāgwi? Chi hemk'ooirau hāk'aba s̄iewia k'āijā ya jūrr hich chi h̄lli gaaimua Hēwandamau tag s̄i bi-gaaum k'ānjöcha k'aba hāu hi heeg hoo s̄iewima. Wa magba chi hemk'ooirau k'āijā wajap'a hāk'aba simta jūrr chi h̄l̄irauta Hēwandam hiek hāk'aba

sim k'ai, hich hagjö chi jayau pöd p̄laju k'aba sim. Magba hak'iin Hēwandamau hich jaai gaaimua hāu hijā hagjö heeg hoo simta p̄laju. Wajapcharan mag chi Hēwandam hiek hāk'a sim gaaimuata warm k'ʌn̄jā hichjö Hēwandam dēnk'apiejem. Magba hak'iin pāar chaainjā sīi bāl̄rjā Hēwandam hiek hāk'aba haajem k'ʌn̄n̄ chaainjöta s̄sid haju. Mam̄ hāu hābmua hāk'a k'ērn̄m gaaimua ya hīchab hamjā hich dēnk'aím̄ hich dēnk'a haaujem Hēwandamau.

¹⁵ Mam̄ mag jūrr hiwiir hābmua Hēwandam hiek hāk'aba s̄iewai chi hāk'aba sim garmua p̄lam k'ōchag t'ʌn̄m k'ai, hidēu p̄lch p̄lapibá. Chi hāk'a simua hāk'aba simag pöd, "Pua chan m̄ p̄laju k'aba sim" ha hiek'aju k'aba sim. Hich mag hogd̄ba wēn̄rram chan k'ōinaa wēn̄rrabaju. Pari Hēwandamau maachig k'ōinaata wēn̄rrapi jaau sim. ¹⁶ Magua mag chi hāk'aba sim garmuata dich hiseg n̄mjā, hōk'ar dich dēn̄jö hāk'api hauju hawi hogd̄map'am gaaimua k'ōinaa k'aba wēn̄rram k'ai, hich garmuata hidēu p̄lch p̄lapibá. Magba hak'iin hich mag k'ōinaa k'aba wēn̄rraju. Chadcha mag hāk'aju hawiajā, jāga pua mag hirua hāk'aju k'ap'ʌ s̄i, mag gaaimuapai mag k'aigba n̄mta hogd̄ba wēn̄rraag.

¹⁷ Pari muan iglesiapierr hōor n̄n̄lidam k'ʌn̄nag m̄gta chiram: M̄l̄gan p̄achdēu Hēwandam hiek hāk'aawai narrjöta naaju haai n̄m. Mam̄ mag wēn̄rramua Hēwandam Hak'arau p̄achig hich jua t'eeg deemarrpierr hi hat'eeta nem waubat. ¹⁸ Pua Hēwandam hiek hāk'aawai judionaanau hamachta Hēwandam chaaink'a n̄m k'ap hamk'ir haajemjö mehēu p'ʌrbich chirarr k'ai, hich mag chirsí. Wa

p'ʌrbichba k'āijā chirarr k'ai, hoob p'ʌrbichpim. ¹⁹ Judionaan dēnjo p'ʌrbich sim k'ai, hāu sim; pari p'ʌrbichba sīewiajā hich hagjō nem wajaug sim. Mamʌ Hēwandamaau magʌm gaaimuata maach hig sim habam. Magarrau chadcha wajap'a simʌn, Hēwandamaau hich hiek gaai jaau sim hipierraa nʌmʌn chadau wajapcha sim magʌm p'ʌrbich nʌm k'āajā. ²⁰ Hēwandamaau maachig hich hiek hāk'api haauwai maach narrjō hich magta naaju haai nʌm. ²¹ Hirua pʌrlʌg hich hiek hāk'api haauwai pʌ sīi chik'am chogk'a sīerr k'ai, k'ani pua tag k'īrjuju. Pari pua hoowai hāu pʌ pʌch patrón juu heemua höbérju hayaa hoo wai sim k'ai, hoob par daúapai hoom. ²² Pari Hēwandamaau hārcha magʌm k'īrjupiba sim. ¿K'an jāgwi mua mag chirā? Pʌ hich mag chik'am chogk'a sīsiwijā, hichiita pekau maadēu hoomaug sim chogk'a sīerr juu heemta maach Pör Cristoou pʌ peerdʌ hautarr haawaima. Pari mag chik'am chog k'aba harr hawiajā, mag Cristoou pʌ peerdʌ hautarr haig-muan pʌn jūrr hi chogta k'a sīsim. ²³ Pāran t'um Jesucristo bag hārtarrauta Hēwandamaau pāar pērk'a haujim; maagwai ya pāran hi dēnēu. Chadcha mag k'ai, magan sīi mʌg jēb gayam k'ʌn k'īrjug higba, hāba hi hiekpaita hūrbat. ²⁴ Hēwandam gaaimua k'odamnaan, pāachdēu Hēwandam hiek hāk'aawai narrjō hi na hich mag wēnʌrrat'ʌ.

²⁵ Daupeen har hagt'a hōor meraam k'ʌnag hiek'aag chan, maach Pör Cristoou mʌrlʌg jaauba harr haawai, wajappai hiek'aju chuk'u chirʌm. Pari mʌrlʌgan mʌgta sim: Mʌjā hīchab maach Pör Cristoou juapá deewia hi dāi hubʌ chitʌmuata

jaau chiraawai pārau hāk'aju haai nām. Hūrbat:
²⁶ Hīs hewagan warag p'it'uurga paauk'amaawai
 mārlagan maachin cha maach nāmjöpaita hich jāg
 wēnrraju haai nām. ²⁷ Hālī wai chirām k'ai,
 hoob pāch hālī pāam. Hēwan chirām k'ai, hoob
 jöpk'arraahālīhauju k'īrjum. ²⁸ Pari pua hālīhauju
 k'īrjubaadēwi warre hag dāi jua pārmān pekau
 k'abam. Wa chi hālirau k'āijā hich jaaipaju dāi
 jua pārwiata pamān, hich hagjō pekau k'aba sim.
 Magba ya pāach hōor dāi paauk'abaadeewai, warr
 pāach happai haawai naajerrjō k'aba, p'it'uurga
 haju. Mag pāach p'it'ur hapimaaugauta mua pārag
 mag jaau chirām.

²⁹ Hīchab mua pārag magam hig chirāmān
 māgau keena: K'īr heyaa habat, māg jēb gaai chan
 ya tag maach pōm wēnrrabaju. Mag ya maach
 Pōr Cristo bēeimān sim haawaita, hālī paraa
 chirawiajā, dich hālī dāipaita hogdāba k'ēk'ēu
 haju k'āyau, hārcha maach Pōr Cristo hat'eeta
 nem wajap'a wauju haai nām. ³⁰ Hök'īrjuu nām
 k'ālnjā, maach Pōr Cristo bēeimān sim k'ap'ā
 haawai hoob hatcha k'oopaan sark'a nām k'ālnjō
 hamiet. Maimua har honee nām k'ālnjā, mag hi
 bēeimān sim k'ap'ā naawai, hoob dau lōkōo hamiet.
 Hamach p'atk'onau nem pēr hau nām k'ālnjā,
 hoob hag dāi hich mag hēumeeju k'īrjumiet. ³¹ Māg
 jēb gaaim nem hat'ee pōr wajap'a haajem k'ālnjā,
 magām nem chuk'umjō hāba Hēwandam hat'ee
 nem waujuuta hēk'abat. Maadēu k'ap'ā nām, māg
 jēb gayam nemen t'um höwia hich māg durrjā
 chuk'u haadēju. ³² Magua mua chan pārag māg
 jēb gayam nemta hārcha k'īrju nān hapimap'a

chir^{am}.

Hēwannaan h^{ll}iinpan k'āyau juu par n^{am}, maach Pör Cristo hat'ee hārcha nem wajap'am waunaa hi dau na wajap'a wēn^{ll}rrajuuta k'īirju n^{ll} haag.

³³ Mam^a mag k'āyau jūrr h^{ll}i paraam magcha juu par k'aba sim Hēwandam hat'ee, hí hichdēuta hamachdēu nem hig n^{am}jā k'ap'^λ hagpierr n^{ll}n^{ll} hawia hich h^{ll}i dāijā hogd^{ll}ba sīsip'^λm haawai. Wajapcharan h^{ll}i paraa sim^{ll} t'oop'em numí simjöta sim, Hēwandam hat'eejā nem waunaa hich h^{ll}i dāi sīsip haagjā hagjö. ³⁴ H^{ll}aijā hīchab hich hagjöta sim. Chi hich hap simua hāba maach Pör Jesucristo dau na nem wajap'a wauju k'īirjugta k'īirju sim, hich mor maimua hich hak'aarjā Hēwandam hat'eeta wai sīewai. Pari jaai paraamua magbaju, hirua degam nem gaaijā p^{ll}rnaa hīchab hich jayau nem mag habaawaijā hagpierr haadēp sim haawai.

³⁵ Mua mag chir^{am} chan sīi pāar jaain j^{ll}rpimaaugaujā k'aba, pāach hāu wēn^{ll}rramk'īirta mag chir^{am}; mag hōor dāi paawaijā mag^{am} gaaimua hamach hap'am k'^{ll}anjō juu parcha k'aba haawai pōd Hēwandam hat'ee wajappai nem waubaju k'ap'^λ chiraawaita mag chir^{am}.

³⁶ Pari hābmua k'āijā, “Ya m^a chi jōoi chiraawai m^{ll}ch h^{ll}idam hauwia hag d^{ll}ita m^a hāu chirsiju” ha k'īirju sim k'ai, hichdēu k'īirju simjö haju haai sim. Magan hichdēu hiek dee wai sim h^{ll}i dāi warre juu p^{ll}rju haai sim; mag juu p^{ll}rbarm pekau k'abam. ³⁷ Pari deeum hagjö chi jōoi hēwan sim, magua k'īirju sīi hawia, “M^a hich jāg m^{ll}ch hap h^{ll}lin k'īirjā k'augba chitaju” ham^{ll}n, magan mag hichdēu k'īirju simjö haju haai sim, h^{ll}i hauba;

magjā nem wajaug sim. ³⁸ Wajapcharan m̄gta sim: Ya pāach jaai hawaag, wa hemk'ooirau k'ai hichdēu hiek dee wai sim dāi warre jua p̄lwiata pam̄n nem wajaug sim. Mam̄ jaai hauba, maimua chi hemk'ooiraujā h̄llī hauba, pāach happai wēnrr̄lm̄jā pekau wauba wēnrr̄aju hawia jua p̄rba hak'iinjā wajapcha sim.

³⁹ H̄llī jaai paraam̄n, chi jaai meebam haiguin hich jaai gaai jāgadau jā simjöta sim, pōd p̄lajuā k'aba. Magarrau chi jaai meeбаadeewain chadau hich hap s̄isiewai deeum jaai hauju haai sim. Pari majā parhoobam k'λn dāijā k'aba, hagjō Hēwandum hiek hāk'a sim dāita jua p̄rju haai sim. ⁴⁰ Pari mua k'īrjuawai mag k'oopaa h̄llī tag jaai hauba hich happai n̄rrak'iin, hí honeecha h̄rraju. Maau m̄ k'īrjugan. Mua pārag mag hiek'a chiram̄n, m̄chdēupai k'īrjuawaijā chadcha Hēwandum Hak'aar m̄ch gaai wai chiraawaita pārag mag chiram̄.

8

¿Hēwandumnaan han̄m na nemek wai narr k'ōju haai n̄?

¹ H̄isin chad pārag jaauk'im, har na pārau m̄lr̄ag jēeu narr: Hēwandum hawi haḡag jēeu n̄muua hag k'īrp'ee nemek wai narr k'ōju haai n̄ wa k'ōju haai k'aba n̄ ha jēeu narr. Mag hiek haawai chadcha t'umaam k'λnau k'ap'λm haajem. Pari maadēu dichdēu nem k'ap'λmta hig wēnrr̄lm̄n, magan dichdēupaita dich t'ō n̄m. Pari magba maadēu dich k'apeenta daupii wai n̄m̄n chadau Hēwandum hiek gaaita maadēu ham k'īrjugā bāaupi n̄m. ² Hābmua k'āijā "Muan

chadau k'ap'Λ chirΛm” ha hiek'a simΛn, magan magua chan chadcha hichdēu nem k'ap'Λ haju haai simjā k'augbata sim. ³ MamΛ mag nem hinag pömta hārcha k'ap'Λ haju k'īirjuju k'āyau, hāba Hēwandum k'ōsi hajuuta hēk'aju haai nΛm, mag hi k'ōsi nΛm gaaimuata hi dāi k'apeerk'a naawai.

⁴ ḡHōrau juau nem wautarrta hēwandum hawia hagΛg jēeu nΛmuua hag k'īirp'ee nemek wai narr k'ōju haai nΛ wa k'ōju k'aba nΛ? Maadēu k'ap'Λ nΛm, hōraun juau nem wautarrta hēwandum hanaab mamΛ, bālərjā baleeba sīsidΛm. Maach Hēwandum charan hābpaita k'itΛm. ⁵ Hōragan mag jēb gaai hēwandum hanΛm k'ΛΛn k'apan t'ΛnΛm, hedjā heem magwe. Mag hēwandumnaan hanaa chi pörnaan hanΛm k'ΛΛn k'apan t'ΛnΛwiajā, ⁶ maach hat'eyan Hēwandumnaan hābpaita k'itΛm, Hēwandum chi Haai. Hichdēuta nem t'ΛnΛmjā t'um hompaa haujim. Magua maachjā hi hat'eepaita wēnΛrrΛm. Maach Pörjā hābpaita sim hīchab; ma, Jesucristoou. Nem t'um t'ΛnΛmΛn hāba hi gaaimuata t'ΛnΛm. Maachjā hīchab hi gaaimuata hāu peerdΛ durrum.

⁷ Maachdēu k'ap'Λ nΛm, mag Hēwandum hābpai simta maach Pörk'a sim. MamΛ har hōrau ham hēwandumnaan hanΛm k'ΛΛn chan bālərjā baleeba sīsidΛm. Pari t'umaam k'ΛΛnau chan magΛm k'augba nΛm. Hāaur k'ΛΛn warr Hēwandum hiek hāk'aba haawai nem parhoobamΛg jēeu narr k'ΛΛnau hagt'a chi nemekjā k'ō nΛm, chadcha deeum hēwandum chi hiwam k'īirp'eeta wai narrpii hawia. Pari ham hagt'a Hēwandum hiek gaai k'uk'urpai naawai, hamachdēu k'īirjuawai mag k'ō nΛmuajā hagΛgcha jēeu nΛm dāi hāba sim ha k'īirjuajem. Mag k'īirjubaadēm

haigta hamachdëupaita hamach k'aigba námjöö k'íirjuajerram. ⁸ Pari maadëu k'ap'ʌ haju haai nám, hís mag dich t'ach k'ö nám gaaimuata mag Héwandam najā maach häu wénlrramjä habam. Magʌm nemek mod maadëu k'ök'iinjä, warm k'ʌn k'ääi wajapchajä wénlrrabaju. Wa k'öba hak'iinjä, maachta warm k'ʌn k'ääijä k'aigbacha wénlrrajujä habam. ⁹ Mamʌ nem parhoobamʌg jéeu námuia nemek wai narr päächdëu k'öju haai nám hawiajä, wajap'a k'íirjunaata k'öbat, heeu pääch mag nám gaaimua har Héwandam hiek gaai hagt'a hubʌcha k'aba durrum k'ʌnta jürr pekau hee burrpiduk'am. ¹⁰ Pua k'ap'ʌ sim, magʌm nemek mod k'ö nám k'aigba k'aba sim. Mamʌ päächdëu mag k'ap'ʌ chirʌm hawia, dich hermano hagt'a Héwandam däi hubʌ k'aba sim dak'íir mawia nem parhoobam k'íirp'ee nemek mod wai narrta k'ök'iin, hich dak'íir mag k'öbaawai ɿhiruajä hagjö k'öm k'ös k'abaju k'ai? Hirua mag hoowai pʌ dënjö k'ömn, ¹¹ magbarm gaaimua pua pääch hermano hagt'a Héwandam hiek hat'ee k'uk'uraa k'itʌmta sii hok'oopimjö hok'oopiju, majä hi gaaimuapata híchab Cristooujä hʌdʌraa hich t'oopitarrta. ¹² Maach hermanonaan Héwandam hiek gaai hagt'a hubʌcha k'aba k'it'ëemta pekau hee burrpiewain, hich Cristo däichata hiekk'ör paarpa nám. ¹³ Magam huguata, mua hoowai mua nemek k'ö chirʌm gaaimua k'äijä mʌ hermano himeraa pekau hee burrpiju sim k'ai, warag tʌchta bʌlrjä nemek k'öba hich mag chitaju. Magba hak'iin mua nemek k'ö chirʌm gaaimua hi pekau hee burrju.

9

K'ani jāgu haai nə ha k'ap hamk'īr Pabloou hich-pai jaautarr

¹ MΛΛN chadcha hich Cristooucha hich hi jaaumk'īir j̄ar hautarrau. Magtarr haawai mΛ sīi chik'am jua heegarta k'aba chiram. Muajā hīchab mΛchdēucha maach Pör Jesūs hoobajieb; pāachdēujā pārau k'ap'Λ nΛm, mΛ mag chiramua jaauwia k'abahab pāachdēujā chadcha hāk'a durrum. ² Bigaum k'ΛΛnau mΛ hēugar, "Jā chan hich Cristooucha hich hi jaaumk'īir j̄ar hautarr k'abam" haju. Pari pāraun mΛ higwia, "Hich Jesuucha j̄ar hautarrau" ha hiek'aju haai nΛm. Jāgwi? MΛ gaaimuata pāachdēujā maach Pör Jesucristo hiek wajap'a hāk'a nΛisiewaima.

³ MΛch hēugar mΛch hīgk'a nΛm k'ΛΛnag mΛch hiek hūrmk'īir mua magk'im: ⁴ Muajā hīchab warm k'ΛΛn dēnjö pāar chi hāk'a durrum k'ΛΛn jua heem t'ach dee nΛm k'önnaa pāar jua heem dōdōjödamjā dōju haai chiram. ⁵ HΛlijā Hēwandam hiek hāk'a sim dāi jua plrwi mΛch chitampierr wai chitaju haai chiram, tagam k'ΛΛn hagjö hich Jesuucha j̄ar hautarr k'ΛΛnau haajemjö. Hich Jesūs heeugpeenaujā magta haajem, Pedro dāimua.

⁶ Wa Bernabé dāi maach numpaita maar hich jāg maach juadamaucha p'idk'a wēnrraju haai nΛwa, maach bidam hat'ee. ¿Maarjā sīi hīchab pārau jāhogju haai nΛm k'abá? ⁷ K'aiú jaauwai mag soldaaunk'a nΛm k'ΛΛn hamach p'atk'onauta hamach nem hig nΛmjā t'um pērk'a haumaajem haajē. ¿Pārau hoowai nemjīir jīir nΛm k'ΛΛnau pōd hamach nemjīir heem k'ōju k'aba haajē? ¿P'ak

bāau nám k'ɻnau pöd chi jüdchö döju k'abam ha hūurjē? Mag k'abam. Maachin dich p'idk'a nám gaaimuata t'achdamjä k'ö wěnʌrrʌm. ⁸ Mua mag hiek'a chirʌm hūrwia hoob pārau sīi mäch k'ürjug heemuapaita mag hiek'a chirʌm hamiet. Moiseeu Hēwandam hiek p'ä p̄atarr gaaijä hīchab hich mag hiekpai jaau sim. ⁹ Mag hirua p'ä p̄atarr gaai jaauwai, "Pach nemjīir dau bibt'ʌg deemk'ür p'ak p'idk'api wai chirʌm haig, hag heem k'öm hugua hawia hoob hi hi k'ōorjʌ sīum" ha p'ä sim. ¿Maig Hēwandamau p'akta hārcha maach k'āyaujä dau haug k'augwiata mag hiek'ajī? Mag k'abajim. ¹⁰ Hich hiek gaai maach p'idk'a nám k'ɻn higwia-pata mag hiek'ajim, mag p'idk'a námjä par k'aba hamk'ür. ¿Pārau k'ap'ʌ naabá, nemjīir jīirwai hag heem k'öju k'ürjunaata jīirjem, maimua chi bibt'ʌg simuajä k'öju k'ürjunaata bibt'ʌgba haajē? Hich hagjöta sim hīchab Hēwandam hiekta nemjīir jīir námjö jaau wěnʌrrʌm k'ɻnajä: Chi hāk'a durrum k'ɻnauta hamau hig námjä t'um k'ap haju haai nám. ¹¹ Magua mua mag chirʌm. Mächdëuta nacha pāar hee Hēwandam hiekta nemjīir jīir námjö jīirimajim. Magtarr haawai maarjä maach juau p'idk'aba, sīi pārau nem dee nám hiiupaita naaju haai nám. ¹² Warm k'ɻnaun chadcha hamau pāar dāi magta nám; pārau pāachdëujä ham dāi jäg nám k'ai, maar dāi chará pārau wajapcha haju haai nám. Pari magʌmjä marau bālərjä pārag maar dāi chadcha magta habatjä haba, sīi k'iu hāwatnaa maach juadamauta p'idk'a durraajem maachdëu nemdam hig nám hat'ee; heeu magba hak'iin sīi maachig nem deemk'ürta Cristo hiekjä mag jaau wěnʌrrʌm hawia hi hiek hēugarta woun hēugarmjö

k'aigba hiyäλ haduk'am. ¹³ Pārau k'ap'λ nλm, har Haai hi jēeujem deg p'idk'a nλm k'λλnau chadcha hag hee Hēwandam hat'ee nem t'λnλm k'öju haai nλm. Wajapcharan Hēwandamag jēwaag nemek t'orrp'ënaa chi nasäd gaai p'aajem haig p'idk'a nλm k'λλnau chi nemek mod gayamjä k'öju haai nλm. ¹⁴ Hich hagjöta maach Pör Hēwandamaujä jaau sim: Hi hiek mag chi maach peerdlajem hiek jaau nλm k'λλnan, mag jaau nλm paar dee nλmuata wēnλrraju haai nλm haajem. ¹⁵ Pari magλmjä ni biekdam hābjä mua pārag nem jēwaa k'augba chitλm. Hīs mλg hēsap p'ã chirλmjä mλchig nem deepλimk'īirta mλg p'ã deepλi chirλmjä haba chirλm. Hābmua k'āijä mλrλg, "Hoob tag Hēwandam hiek par jawam" hak'iin, magan mua jūrr hirig, "Pari mλch k'īrauta mag par jaau chitaawai mλg chitλmua jādaúa t'ōk'iinjä mλ gaai mas k'aba sim" haju.

¹⁶ Hēwandam hiek jaau chitλm hawiajä mua wir haigpai mλch t'öba chirλm. Chadcha hich Hēwandamauchata mλchig jaaupitarr haawai mua pōd hirig, "Mua chan jaaubam" haju k'aba chirajim. Mua Hēwandam hiekta jaauba sīuk'iin, hirua mλ gaai juu k'λaba deeju. Maigjäh, jhēh, hapk'iitλ mλdam! ¹⁷ Mua mλch k'īrauta hi hiek jaau chitλm paarjä hirua p'agab k'aba p'agju. Pari hichiita jaaumap'a hawiajä, hich Hēwandamauta mλrλg jaaupitarr haawai, jaauju haai chirλm. ¹⁸ Magua mλch k'īrauta mag hi hiek jaau chitaawai mλhonee chiraajem, ni Hēwandamaujä mag par jaaupiba sim hee mλchdēupaita par jaau chitaawai. Mλch mag chirλm gaaimua honee chirλmta mλrλgan ya p'atk'onaucha juu hee p'agbarmjö sim. Chadcha

pārag nem jēeuju haai chirəmta, Hēwandam hiek jaauba chitəmjöta bələrjā pārag jēeuba chirəm.

¹⁹ MΛ chan chik'am chog k'aba chirəm, pari mag chirəmta t'umaam k'ʌn chogjöta chirəm, mʌch mag chitəm gaaimua jūrr hōor k'apanaacha Cristo hiek hæk'api haumaag. ²⁰ Judionaan hee chitəm haig mʌchjā chadcha judiojöta haadeejem, hamagjā hīchab däi Cristo hiek hæk'api haum k'ōchgau. Mua mag chirəm haiguin mʌgta chirəm: Har hagt'a Moiseeu p'ā pəatarr hiek härcha hʌlrk'aajem k'ʌnta Cristo higar t'ereu hawaagan mʌchdēujā hagt'a ham dēnjö hʌlrk'aajem. Pari mΛ chan mag Moiseeu p'ā pəatarr hiek'au p'ēet'ʌgba chirəmta mag chitəm. ²¹ Maimua hīchab judionaan k'abam k'ʌn hee maawaijā, ham hoowai hīchab hamachjöta haadeejem. Mag hamachjö haadeejem ha chirab mamΛ, maach Pör Cristoou nem waupiba haajem nem chan bələrjā wauba chitəm; sii hamagjā hīchab Cristo hiek hæk'api hawaagpaita maagjem. Pari wajapcharan mʌn Cristo hiek hæk'a chitaawai Hēwandam ley däita chirəm, hich hag leipai hīchab Cristo ley haawai. ²² Hōor hagt'a Hēwandam hiek gaai k'uk'urpaim k'ʌn daajarjā hamau nem wauju k'abam nem wauba chitəm, hamagjā maach Pör Jesucristo hiek gaai hubΛ hapijuuta hēk'a chitaawai. Wajapcharan mʌn mʌchta hōor hee maawaijā däi hīchab hamachjö haadeejem, mag chach hoomamua hääur k'ʌnau k'āijā hæk'abaawai häu peerdətk'amk'iir. ²³ MΛ mag chitəmΛn mʌn mʌg Jesucristo hiek jaaum k'ōchgauta mag chitəm, mʌch däijā hīchab hich chaain tagam k'ʌn däi wajap'a haajemjö wajap'a

hamk'īir.

²⁴ Pārau k'ap'Λ nΛm, hapostaa k'ap'ig nΛm haig, hōor k'apan k'ap'iigjem. MamΛ chi regaloon hābpaimua hauju simta t'umaam k'ΛΛnau hauju hēk'aajem. Hich hagjöta sim Hēwandam sim haar baraagjā. Hirua nem wajap'am deebarm hauju k'īirjuwiata k'ap'ig nΛmjö habat. ²⁵ Chi mag k'ap'iigjem k'ΛΛnan sīi nem hinag jöpcha hāarjem hawaagpaijā hamach mor sark'a nΛm. Maachjā hagjö sark'a nΛm; mamaΛ mag sark'a nΛmΛn jūrr ham dēn k'āaijā nem wajapcharamta maachig deemk'īrau. Ma chan hārjā hārba ni höjā höba hich mag sīerraju. ²⁶ Mag k'īirjuwiata mΛn mΛch hapaipjā k'ap'ig chirΛmjö chiraajem, mΛch barju haar baraag. Mag nΛm dāi hīchab hōrau chik'am p'är t'Λnwaag wērbΛ nΛmjöta haajem. ²⁷ Wajapcharan Hēwandamau nem jaau sim hichaaur hamaaugau, mΛn mΛch wawí chirΛmuata hajués sark'a chiraajem, parhoob nem wauba haag. Magba hak'iin mΛch garmua hōrag Hēwandam hiek jaau chitΛΛ haajerrta, jūrr Jōoirau mΛrΛg nem deeju hatarrta hīg'ka hauju.

10

*Parhoobam nemta hēwandam hawia hagΛmag
jēeupiba jaautarr*

¹ Hermanonaan, warr jōoingar haawai sīi hōor maba haajem hee ni dōjā chukag hee Moisés dāi maach jōoin wēnΛrrarr chan hoob pārau k'īir hok'oomiet. Hamach t'um sīi jΛΛnt'umie naarjō jīu jōrröm heegarta wēnΛrramua p'ūas Chi P'ur heejā t'umaa bālupai dΛrba dichjierram. ² Hamau hamach t'umaam k'ΛΛnau hΛdΛraata Moiseeg

hamach pörk'apijierram, hichdëu harrmpierre
 hamach wai wëñrramk'íir. Magta ham P'üas P'ur
 heejä sii bëlu durbagk'a dichwi jàant'umie naarjö³
 jiumamua ham jaau warrjim hoor chukag heejä.
 Mag t'umaam k'ìnnau Moiseeg hamach pörk'api
 námtha hi gaaita pör choo námjö naajim. ⁴ Hamau
 hamach t'umaam k'ìnnau hich Hëwandamau
 nem deemamjä k'oojeejim. ⁴ Maimua t'umaam
 k'ìnnau hichab hich Hëwandam jua döjä döjierram.
 Mag hamau dö dötarr Cristoou hamag dee sim
 hajim, mag dö chukag hee wëñrramjä mokdau
 heem döou ham höbichag meeupieg hichta ham
 däi sìerr haawai. Mag mok heemua hamag dö
 deewia ham wëñrrampierr ham däi sìejeejim,
 hamau nem hig nám deeg. ⁵ Mamä Hëwandamau
 mag t'umaam k'ìnnag hich jua hoopiejerr hâba,
 peer t'umaam k'ìnnauta hi dau na nem k'aigba
 waaujeejim. Hamachdëu mag nem hârtarr
 gaaimua hich mag hoor chukag durrpai pa
 bëpierram, Hëwandamau durr hiiur deeu hatarr
 haarjä barba.

⁶ Hëwandamau ham däi magtarr gaaimua
 maadëu k'ap'ñ nám, pöd maadëu hamau harrjö
 nem k'aigbamta waum k'ösi haju k'aba nám.

⁷ Hoob hamau harrjö juaupai nem parhoobam
 wau sìsidämta hëwandam hawi hagamag jëeumiet.
 Ham higwia Hëwandam hiek p'ä sim gaai, “P'ak
 chaaita p'ir dën waunaa hagag jëeu námua hohood
 hap'öbaadëwi t'ach k'önaa döjä döjierram” ha
 sim; “maimua mag hohood t'ñnll hawia deeu
 bëjääau paauk'awi jemk'a p'öbaadëjim” ha p'ä
 sim. ⁸ Hoob hamau harrjö dich hñlin k'abam
 däita parhooba dich hñlin däímjö k'apes hamiet.

Hamau Hēwandamjā högk'aba magwia warre hābam hedpai veintitres mil k'ëchjierram hanaabá.

9 Hoob hīchab ham heem hāaur k'ɻnau harrjö k'ap'ɻ nəmta juau hogt'om maach Pör Cristo jūur hiek'amiet pāach Pörk'apimaugau. Hamau maach Pör högk'aba hi hichaaur magwia, nemeu k'aamamjā häpba hich haguapai k'ëchmajierram hanaabá. **10** Hoob pāach pörnaanau nem mag haawai ham hichaaur serereu hamiet; magba hak'iin Hēwandamau israelnaan däi harrjö hich chog pāiwia chi mag narr k'ɻn k'ëchpäitarrjö pāachjā hagjö k'ëchpäiduk'am.

11 Chadcha Hēwandamau ham däi maagjerran, hīs hewag pawiajā maadēu hamau haajerrjö haju k'aba nəm ha k'ap hamk'īrau. Ya m̄g jēb heegar paimɻl pamaawai hīs hewagam k'ɻnagjā mag k'ap'ɻ hamk'īrta Hēwandamau hich hiek gaai mag p'āpijim. **12** Magua mua hīsjā pārag mag chirɻm: Pāach Hēwandam däi hubl nəm hawia hoob pāach t'ömiet, pekau hee burrju chan pōm k'abam. **13** Pārag jaauk'im, hūrbat: ¿K'ar pārau nem k'aigbam waum k'ōsi haadēba haajē? Jāg nəm chan mag pōd hōrau hāwatbajööom nem k'abam. Hōor pōm hich hagjö t'ɻnəmta magbamjöö t'ɻnaajem. Mamɻ Hēwandam maach däi hogdaba k'itaajeewai hirua maadēu hāwatbaju hatchajā maachig prueba deebam. Mag prueba pōm maadēu hāwatbaju hatcha maachig deeju k'āyau, hīchab hirua k'ap'ɻ hapiju, jāga hādɻlr dich t'ɻ haupiba hāwatpäiju haai nə.

14 Magua, Cristo gaaimua k'odamnaan, mua chadcha pāar k'ōsi chitaawai pāach hāu wēnɻramk'īrta mag chirɻm: Pāach k'apeen Hēwandam chaar k'abam̄g jēu nəm haar pāach

hëeurrwai hoob ham haar wëtmiet. **15** Pärau k'ap'Λ naawai magan cha mua jaau chirΛm jaaubat, magá wa mag k'abá. **16** Hëwandamau maachig döpi jaautarrjö Santa Cena k'aawai hirig häu hajim hanaa doowai, ¿jäg nám haig maach Cristo bag härtarr gaaimua hääba Cristo dënk'a nám ha sim k'abá, chi dö nám k'ΛΛn? ¿Wa mag k'abáwa? Maimua chi panjä hagjö juu hee haunaa hirig häu hajim hanaa k'oowai, ¿hīchab Cristo mor gaaimua maach hääba hi dënk'a nám ha sim k'abá? **17** Maach k'apan t'Λnaawiajä, hääbam panpai k'ö nám gaaimua maachin hőor hääpaimta k'a nám Cristo gaai.

18 Maimua hīchab päädë k'īirjubat israelnaanau Hëwandamag jëwaag nemchaain k'ëchwia k'oojem: ¿Nemchaain k'ëchwia chi p'aajem nasäd gaai nemek wai narr gayam chi k'ö nám k'ΛΛnjä mag k'ö námua hamachdëuchata, "Maarjä Hëwandam chaainauggi" hanám k'abají? ¿Wa mag k'abajíwa?

19 Mua mag chirΛm chan mag jäg juau wautarrta Hëwandam chi hiwamlu haba chirΛm. Mag hiiuba Sisiid haawai par mag ham k'īirp'ee wai narr nemek mod hawiajä tagam nemek mod k'ääi hajapchajä k'aba ni k'īet'uujä k'aba sim. **20** Mua mag chirΛm haiguin, jäg parhoobam nem juau wautarraga nemekjä t'ōonaa hëwandam hawia hagΛg jëeu nám k'ΛΛnan meperagta jëeu nám hata chirΛm. Mua chan meperag chan bñlrjä pārag hee hapimap'a chirΛm. **21** Magua Pöd Santa Cena k'a nám haig Cristo jarr heem dönnaa jürr meperag jëeu nám k'ΛΛnau dö nám jarr heejä döju k'aba nám. Pöd maach Pör Jesucristo mes gaaim pan k'önaa hagjö dösät mes gayamjä hau k'öju k'aba nám.

22 Ɂjāg warre hōor numiim k'ɻɻnagta jēeum k'ōchk'a nám haig, juau hogt'om maach Pör däi k'ujər nám k'abá? Hi däi k'ujərju k'aba nám. Hí maach däi meeuk'ak'iin, maadëu pöd hi juu jəmbaju.

Nem t'um Hēwandam honee hamk'īrta wauju haai nám

23 Päär hee hääur k'ɻɻnau maagjeebma: “Muan mächdëu nem waum haig wau chitám. Magám paarjä k'aíu märlag magám habarju” haajem. Chadcha hich magma; mamá maadëu nem wau nám t'um maach hat'ee häu k'aba sñerrám, magua muajä mag mächdëu nem waum haig pöd waubam. Mua magk'iin bit'urgam k'ɻɻn k'īrjugjä Hēwandam hiek gaai bääupiba sim. **24** Magua, hoob dich happaita warm k'ɻɻn k'āaijä wajap'a wënərraju k'īrjumiet. Mag k'āai jäga hak'iin maach k'apeenjä hääucha nlisiju haju k'īrjugta k'īrjubat.

25-26 Mamá sñi merrickau hee mawia pér hau-tarr nemek mod chan hoob k'öju k'aba sim hamiet. Ɂjāgwi mua mag chirá? Hēwandam hiek gaai jaauwai, “Mag durr maimua hag gaai nem t'ɻɻnämjä t'um maach Pör Hēwandam dënëu” ha jaau sñewaima. Mag jaau sñewai pärau nemek parhooba pér hauwia k'öju haai nám, “ɁH̄sin mäg nemek modjä ham hēwandam hanám k'īrp'ee wai narr k'āijä hagamjä?” haba.

27 Hēwandam hiek hää'aba haajem k'ɻɻnau k'āijä t'ach k'ömk'īr pääch t'ɻɻnrwai wëtam k'ōsim k'ai wëtju haai nám. Maimua päächig nemdam deemam k'iu k'öbat, “ɁMag nemek mod pääch hēwandamag jēeu nlmua hi k'īrp'ee wai narr

k'abá?” ha jéeuba. ²⁸ Pari hābmua k'āijā pāachig, “Jāg nemeken hēwandam hanλm̄g jēeu narr nemek modou” hamλn, chi jaau simua hoowai k'ōju k'aba simta k'öbaadēm ha k'īirjupimaaugau, hoob warag k'ömiet. ²⁹ Mag chirλm chan pāar har Hēwandam hiek gaai hubλ durrum k'λλn k'īirjuwia k'aba, har hagt'a Hēwandam hiek gaai hubλ k'aba k'it'ēem k'λλn k'īirjuwiata mag chirλm.

Pari hābmua k'āijā, “Jāga mag chik'amnau k'īirju simjöta hawia pōd maadēu dichdēu k'ap'λgpierr haju k'aba nλ?” haju. ³⁰ “Mua mλch t'ach k'oowai Hēwandamag häu hajim hanaa k'ö chirλmta, jāga mag sīi bigaaumua k'ōju k'aba sim k'īirju sim gaaimuapai muajā k'ōju haai k'aba chirλ” haju. ³¹ Jāgwi mag sī? Maan mλgta haju haai nλm: Dich t'ach k'oowai, dō doowai maimua mag tag nem hinagdam waauwaijā, mag dich nem wau nλm gaaimua hōrau warag Hēwandam wajap'a t'ö hiy'λ hamk'īirta nem wauju haai nλm. ³² Ni hābamλgjā hoob ejempla k'aigba hoopimiet. Judionaan najā nem k'aigba wauba, judionaan k'abam k'λλn najā nem k'aigba wauba, ni ya Hēwandam hiek häk'a nλm k'λλn najā hoob nem k'aigba wau-miet. ³³ Mλλn mλchin magta chitλm. Mλchdēu nem wau chirλmjā t'umaa hōor dawagaata hapim k'ōsi chitλm; maimuajā mλchpaita wajap'a chitajujā k'īirjuba, bigaaum k'λλndamta hōrcha mλ gaai masi haajem, mλchdēu ham dxi mag chitλm gaaimua hamjā hīchab häu peerdλtk'amk'īir.

11

¹ Keena, pārau hoowai mua jāg hāba Cristoou nem waupi simpaita wau chitλmjö, hich hagjö

pāraujā mua nem wau chitłm hoonaa mŁ dēnjöta habat.

HΛΛin culto hee weetwai jāgā haju haai nŁ

² Cristo gaaimua k'odamnaan, pāar gaaimua mŁ honee chirłm, chadcha hău pārau mŁ k'īirjunaa mua pāachig Hēwandam hiek jaautarrjā hisegba hagpierr wēnŁrraawai. ³ Mag naawai hīs mua pārag k'īir heyaa hapim k'ōsi chirłm: Hich jāg Hēwandamta Cristo pörk'a simjö, Cristota maach Pöröu, hemk'ooin hawiajā; maagwai maach hemk'oointa jūrr dich hΛΛin pörk'a nŁm. ⁴ Mag maach chi hemk'ooin dich hΛΛin pörk'a nŁmta Hēwandamag jēeu nŁm haig, wa sīi hich Hēwandamau hich hiek jaaupitarr k'āijā jaau nŁm haig, hΛΛinjö putiu pör börrnaata jaaumłn, magan Cristota wajap k'īir naaupi nŁm, Cristoogta dich Pörk'apiju haai nŁmta jūrr deeum k'ΛΛnagta dich pörk'api nŁmjö naawai. ⁵ Wa magba hΛΛin k'āijā Hēwandamag jēeu nŁm haig, wa sīi hich Hēwandamau hich hiek jaaupitarr k'āijā jaau nŁm haig putiu pör börrba nŁmuata jaau nŁmłn, magan hamach jaai hamach pörk'a simta k'īir naaupi nŁm, hamachta jūrr hemk'ooin k'āajā h̄rpai ham k'ōchgauta mag nŁmjö naawai. Maguata hΛΛin putiu pör börrba hōor hee hiek'aawain, pör bichnaa hiek'a nŁmjö chigaata haju haai nŁm. ⁶ HΛΛinta hōor k'apanag hee maag bŁrjā putiu pör börrba nŁm k'ai, magan warre hamach pör k'ōipłiju haaita nŁm. MamŁ hamau hoowai mag pör k'ōibapäaiwai ham chigaacha haju nŁm k'ai, magan hōor hee hiek'aagpaawaijā hichiita putiu pör börrju haai nŁm. ⁷ Pari jāg hich Hēwandamta

maach t'umaam k'ʌʌn Pörk'a s̄ierrʌmjö warr
 maach hompaawaijā maach hemk'ooiragta
 jūrr mʌg jēb gaai nem t'ʌnʌm t'um pörk'apitarr
 haawai, hemk'ooi chan pōd putiu pör börrju
 k'aba sim. Pari hʌliran hichiita putiu pör börrju
 haai sim. Mag hich pör börr sim haig, pōd hirua
 hich jaai k'ääi hichta härpai haju k'aba sim ha
 sim. ⁸ Pārau k'ap'ʌ nʌm, warrcha Hēwandamau
 maach jöoin hompaawai chan hʌlīi gaaimuata
 hemk'ooi hompaabajim. Magju k'ääi hʌlīita
 hemk'ooi gaaimua Hēwandamau hompaajim.
⁹ Mag hemk'ooi hompaatarr chan hʌlīrau hig
 s̄ierr haawai k'abajim, hich Adanta chi hʌlīi k'ääi
 na homparr haawai. Magju k'ääi Hēwandamau
 hoowai chi hemk'ooirau hʌlīi hig s̄ierr haawaита
 hi hat'ee hompaa deejim, hi daumaai nʌrrramk'īir.
¹⁰ Magtarr haawaita hʌlīinan hichiita putiu pör
 deebaju haai nʌm. Mag nʌm haig hamau chadcha
 hʌdʌraa hemk'ooinagta hamach p'ēet'ʌgpi nʌm
 ha jaau nʌm. Mag putiu pör deebaawai hōor
 dak'īirpai k'aba, hīchab Hēwandam chog angelnaan
 haig nʌm k'ʌʌn dak'īirjā hëu sim. ¹¹ Pari hīchab
 k'ap'ʌ habat: Maach mʌg Hēwandam hiek hëk'a
 nʌm k'ʌʌn hee chan ni hiwiram hëbmuajā jūrr
 chik'am higbam haju k'aba nʌm. Hemk'ooi k'urau
 k'aba hak'iin, hʌlījā chuk'u hak'am; maimua
 hich hagjö hʌlīi k'urau k'aba hak'iin, hemk'ooijā
 chuk'u hak'am. ¹² Hiin warrjā chadcha hemk'ooi
 gaaimuata hʌlījā hompaajim. Mamʌ hich
 magtarrjö hewag pawiajā hʌlīrau chaai hoo nʌm
 gaaimuata hemk'ooijā k'itʌm. Mag naab mama
 hamach numwe hemk'ooi hʌlīi däi Hēwandamauta
 hompaajim.

13 Pāar k'īirjugau jāga sī keena: ḥñlin bñlrgā putiu pör deebaba hōor k'apanag dak'īir Hēwandamag jēeuju haai nñ? Jaaubat. **14** Maadēu k'ap'ñ nñm, warrgarwe maach hemk'ooin pörbä durag bñaaupiewai hñu k'aba sñejem. **15** Pari mag sim jūrr hñlin pörbä duraata wajap'a sñejem, bñlrgā chigaa k'aba. Hēwandamau warrgarwe hamag pörbä duraa deejim, haguapaita putiu pör börr nñmjö wēnñrramk'īir. **16** Hābmua k'āijā mua jaau chirñm hñrmaaugau mñ hichaaur hiek'aju k'ai, hidēu mag sim hich hip'it'ur. Pari mua chan deeum p'öbör hee Hēwandam hiek hñk'a durrum k'ññnaujā k'īet jaau nñm hñrba chitñm. Hichiita t'umaam k'ññnau hoowai hñlinan putiu pör börrju haai nñm, culto hee weetwai.

Santa Cena k'a nñm haig hat'uucha haajerr

17 Maimua mñchdēu hñurwai Santa Cena k'aawaijā mñch jñgaag k'aba hñr chiraawai, hag hat'eejā pārag mñ hiek'aagpam. Mua hñurwai mag Santa Cena k'aawaijā, maach Pör Jesucristo maach gaaimua t'ōotarrta k'īirjuju k'ñai, sñi parhooba pñachdēu ham haig haawai pñachdëupaita pñach k'aibag waunaa nem hñr nñm hanñm hñr chirñm. **18** Chi hoo nñm k'ññnau mñrlñg jaauwai, mag chi hñk'a durrum k'ññn hap'a biirdñ nñm hanñmjā sñita mag k'ik'īratdöjā p'ñlrp'öbaadëp haajem hanñm. Hamau jaau nñm t'um chan mua chadcha haba chirñm. Pari magdaman chadau mua mñchdëujā hñk'apai chirñm. **19** Chadcha mag pñar pñach hagdaujöm k'ññn happai chum p'ñlr hohood haadëp'ñm, k'aíu meraa sñ. Pari mag pñach k'ik'īratdö biirdñbaadëp'ñm gaaimua sñ hñrau

pāachta wajapcha Cristo higar nám hamk'íirta pāar mag nám k'abahab. Pari wajapcharan har pāarjö magba nám k'ánta chi chadcha hagpierraar nám k'ánnau. ²⁰ Pari mag pāar hāba biirda nám hanamjā pāach happai k'ik'íratdö chum poso p'állr hohood haadépnaata maach Pör Jesuu Santa Cena jaau pñatarrjö k'aawaijā chadcha hich hagjöjā k'aba, sii t'ach k'óm k'óchgauta pāar maagjem. ²¹ Mag haawaita ya k'oogpaawajā hagdaujö pāachdëu nem waibéemarrpierr pāachdëu k'óm haig k'öwia, döjā döwia, sii warag k'ëch t'ánisip'ám. Mag t'ánm hee pogk'a jásöojā k'ék'édám, mag k'öju chuk'u haawai. ²² Jägáwa, pāar di chuk'uta ná pāach di haarwe t'ach k'öwia döjā döwia bëeg? Jägwia pārau tagam k'ándam hää hagjö Hëwandam hiek hæk'a durrum k'ánta k'a hiséemjönaa har nem waibéeju chuk'u durrum k'ándamjā k'íir naaupim k'óchgaujöta jág ná? Pāach jág nám paar chan hoob mua pāach hëugar wajap'a hig hiyála haju hamiet.

Jesuu Santa Cena waipi jaau pñatarr

²³ Nawe mua pārag jägata Santa Cena k'aju haai náha jaautarr haawai pārau jág nám haig pöd mua pāar hëugarjā wajap'a hig hiyála habam. Cha mua pārag jaau chiramán, hich maach Pör Jesuucha mächig jaautarrta jürr mua pārag jaau chiram: Maach Pör Jesús har Judaau chi t'et'emnaanag hi pñar deetarr hed ya hedaar häbmiecha hich k'apeen däi t'ach k'ö siewai, hich juacha hich jua hee pan hauwia, ²⁴ hag paar nacha Hëwandamag hää hajim hanaa t'orreupäijim haajem. Magnaa hläapliwia, "Pāach juau hau k'öbat, mán mñ morou" hajim

hanam hich k'apeenag. "Wajapcharan mag pandam t'orreubarmn m̄ cha chiramtā pāar peerdā haum k'ōchgau dau hap'āā hajuuta jaau sim. Mag hatag pawiajā mag pāachdēu m̄ jua hootarrjō k'abat, m̄ t'ōotarr k'īir heyaa haag" hajim haajem, maach Pör Jesuu hich k'apeenag. ²⁵ Maimua hīchab ya mag t'ach k'ō haaipabaadeewai, chi jardamjā jua hee hauwia hagjō hamag, "Mag jarr heem vinodam döbarmta warrgarwe Hēwandamau hōor dāi hiek deeju haajerrau; mama m̄ mag hiek'an hiek hiiuriugui" hajim hanam. "Mā bag m̄ mag vinojō hārbarmuata Hēwandamau, hīsmua hatagan chadau pāar peerdā wēnarraju haai nām ha jaau simgui" hajim hanam. "Pāachdēu mag k'anaa dō nāmpierr m̄ pāach kōit dau hap'āā harr k'īirjunaata dōbat" ha jaaujim haajem hīchab hich Cristoou. ²⁶ Maguama, pārau mag k'anaata panjā k'ōnaa chi jarr heemjā dō nāmān, magan mag nāmuua maach Pör Jesús maach gaaimua t'ōotarrta jaau nāmjō nām. Hi bēebam haig chan mag k'a nām hoob k'īir hok'oomiet hajim haajem hich Jesuucha.

Parhooba nām chan Santa Cena k'aju k'aba nām

²⁷ Wajap'a hūrbat mua jaau chirām: Hābmua k'āijā hich k'aigba sim gaaimua Santa Cena wau nām k'ōju k'aba simta k'ōmān, magan hichdēupaita wir haig Hēwandamag hich gaai mas hamk'īir hich hāmk'a sim. Mag sim haiguin maach Pör Jesús hich kōit dau hap'āā bag hārtarrjā hi gaai mas k'aba sim ha sim. ²⁸ Magam huguata chi pan k'ōwia chi jarrdam heemjā dōju nawe hagdaujō wajap'a k'īirjuju haai nām. Pua k'īirjuawai Hēwandam dau na pach k'aigba harr gaaimua

k'ojā k'öba ni dōjā dōbaju haai sim k'ai, warag Hēwandamag mag pekau chugpaapi jéeunaata chi pan k'owia dōjā dōbá. ²⁹ Mamλ magba mag Cristo dau hap'λλ harr jaau simta wajap'ajā k'īrjubanaa mag k'önaa dōmλn, sīi dichdēupaita dich gaai mas hamk'īir Hēwandamag dich hamk'a sim. ³⁰ Pāach mag nλm gaaimuata jāg pāach hee sīi hōor mor masim k'λλn k'apan t'λnλm dāi sīi k'a t'ūum k'λλn pōmjā t'λnλm. Hāaur k'λλn hamach mag nλm gaaimua ya k'ēchwie nλm. ³¹ Chadcha hag nawe maadēu dich t'umaa k'īrjunaa dichdēu mag nem k'aigba wautarr paarjā Hēwandamag chugpaapi jéeunaata k'ök'iin, k'an gaaimua hirua mag maach gaai juu k'λaba habarju. ³² Pari mag Hēwandamaau maach gaai mas deewaijā sīi maach wawiewaiu, hōor pōm hich hiek hāk'aba t'λnλm k'λλn dāi hāba maach juu k'ēgk'apλimaaugau. ³³ Wajapcharan muan magta pārag jaau chirλm k'odamnaan. Hīsmua hatag pāach hāba biirdλnaa maach Pōr Jesuu jaau pλatarrjō k'oogpaawai, pāach k'apeen nλbat, maimua t'umaa hāba nλsiewaita k'öbat. ³⁴ Mag nλm hee hāb k'āijā jāsog t'λnaawai pōd nλbaju k'īrju sim k'ai, warre hich di haarwe k'owia bēeju haai sim, mag hābam haig biirdλnaa t'ach k'ö naawiajā Hēwandamag pāach gaai mas hapim hugua. Tagam nem pārau jēeu narr hōk'ar mλchcha pāar haar barimaawaita mλchdēu k'ap jaauwimaju.

12

Hēwandam Hak'arau hich juu t'eeg jiigjem

¹ K'odamnaan, hīs jūrr mua pārag k'ap'Λ hapim k'ōsi chirΛm, jägata Hēwandum Hak'arau maach hich hiek hāk'a nΛm k'Λnag hich jua t'eegjā deejē, nem k'īir pogk'e waumamk'īir. ² Pārau k'ap'Λ nΛm, warr hagt'a pārau Hēwandum hiek k'augba naawai sīi hādlraa jäg juau nem parhoobam wautarragta pāach hēudΛ harrpi nΛmjō haajeejim, hagΛmΛgta jēeu nΛmu. Pārau k'ap'Λ nΛm hīchab, warrgar pārau hēwandamnaan haajerr k'Λn chan pōd hiek'aba, meujā meraa sīsidΛm, chadcha Hēwandum chaar k'aba sīsid haawai. Pari hīs ya pārau Hēwandum chaar hiekta k'ap'Λ naawai hichdēun chadau pārag hich hiek'a simjā k'ap'Λ hapiju hich Hak'aar gaaimua. ³ Magua hīs k'īirjuawai, hābmua k'āijā chadcha Hēwandum Hak'aar jua t'eegauta hi hiek jaau nΛrrΛm k'ai, pōd Jesús t'ār t'ārnaa k'aigba hiek'aju k'aba sim. Maimua hich Hēwandum Hak'arauta hiek'apibam chan, pōd hābmua, "Jesuuta t'umaam k'Λn Pöröö" ha hiek'abaju.

⁴ Hēwandamau chadcha hich chaainag hich jua t'eeg k'īirpierr deejem, hagua hich hat'ee nem waumk'īir. Pari mag simΛn, hich Hēwandum Hak'aar hābpai simuata mag deejem. ⁵ Hēwandamau maachig nem waupi simua jūrr bigaaum k'Λn chogk'amk'īirta p'idagjā k'īir pogk'e waupiejem. MamΛ magΛmjā t'um hich Hēwandum Hak'aar hābpaimuata mag waupiejem. ⁶ Hēwandamau maachig nem waupiju hayaam pōm k'īir pogk'e wai sim; pari hāba hichdēupaita mag nem k'īir pogk'e wawaagjā t'umaam k'Λnag hich juapá deejem. ⁷ Magta Hēwandamau hich chaainag hamachpierr hich Hak'aar jua t'eeg k'īir pogk'e

deemaajem, mag^Λm gaaimua chi hāk'a durrum k'^{ΛΛ}n t'umta wajap'a wēn^Λrramk'īir. ⁸ Hēwandamau hich Hak'aar gaaimua hāaur k'^{ΛΛ}nag hichdēu k'ōsimjō hōor wawieg nem k'īirjug k'aug hapiejem. Maagwai hāaur k'^{ΛΛ}nag hagjō nem k'īirjug k'aug hapi sim, hich hiek hōrag jaau k'aug hamk'īir. ⁹ Maagwai hāaur k'^{ΛΛ}nag hich hag Hak'araupai k'ap'^Λ hapiejem, Hēwandam ham dāi sim haawai dich juapaupai pōd nem waubajōjōomjā hich jua t'eegauta wauju k'ap'^Λ hapiejem. Hāaur k'^{ΛΛ}nag hīchab hich haguapai hōor mor mas sīsid^Λmjā monaaumk'īir hich jua t'eeg deejem. ¹⁰ Hāaur k'^{ΛΛ}nag hag na hōrau mag hooba haajemta hōor dauderra waumk'īir hich juapá deejem. Hāaur k'^{ΛΛ}nag hich hiekta deeum k'^{ΛΛ}nag jaau k'aug hapiejem. Maagwai hāaur k'^{ΛΛ}nag hīchab k'īirjug deejem, Hēwandam hiekta jaau wēn^Λrram han^Λm k'^{ΛΛ}nau nem jaau n^Λm hūurwai chadcha hich Hēwandamauta hiek'api sī wa sīi dōsāt hiekta jaau wēn^Λrrā ha k'aug haumamk'īir. Hāaur k'^{ΛΛ}nag hīchab deeum meu b^{ΛΛ}rjā m^Λig heegar hiek'aba haajem meupa hiek'apimaajem. Maagwai jūrr hābak'aíg mag warmua hiek'atarr, pari hagjō hich meu k'aba simta hich meúata hiek'atarrjō, chi hūrtarr k'^{ΛΛ}nag jaumk'īir k'īirjug deejem. ¹¹ Mag nem k'īirpierr jig simjō hich jua t'eeg dee sim^Λn, hich Hēwandam Hak'araupaita hichdēu deedu hayaam k'^{ΛΛ}nag mag deemaajem, hichdēu k'ōsimjōta nem waumamk'īir.

T'umaam k'^{ΛΛ}nta Cristo mork'a n^Λm

¹² Maach moron chadcha t'um hābpaita sīeb mam^Λ, hag gaai nem k'īir pogk'e t'^Λn^Λm. Hag

gaai t'ΛnΛm: dau, jua, bä, kach, maimua mag-paijā k'abam. Pari mag t'Λnaab mamΛ, hichiita hōor mor hābpaim gaaita mag t'Λnaajem. Hich magta sim hīchab Cristo morjā: Maachta hi mork'a nΛm. ¹³ Judionaan wa judionaan k'abam k'ΛΛn, sīi chik'am chognaan wa hamach cuenta nΛrrjēem k'ΛΛnpa maachin t'um hāba hābam Hēwandam Hak'aar hauwiata pör choo nΛm, mag hi Hak'aar hat'aawai maach t'umaam k'ΛΛnag Cristo mor hābpai höbeer haumk'īir. Magua mΛg maach k'apan t'Λnaab mamΛ, hābam Hak'aarpaita wai naawai chadcha maachta Cristo mork'a nΛm.

¹⁴ ¿Pārāu hoowai maach mor gaaipai nem k'īir pogk'e t'Λnaabá? Maach mor chan mag nem k'īir hābpaimuata mork'a sim habam. ¹⁵ ¿K'anim nemjö bālu k'āijā juag, "MΛ chan jua k'aba haawai mor gayam k'abam" hak'iinjāh? Magju k'aba sim, chadcha hichjā mor gayam haawai. ¹⁶ Maimua jūrr kachiu k'āijā daúg, "MΛjā dau k'aba haawai mor gayam k'abam" hak'iinjāh. Mag gaaimua chadcha mor gayam k'abam haju k'aba sim, hichjā mor gaai sīewai. ¹⁷ Maach mor t'um dau hak'iin, ¿k'aniu hūrk'ajī? Wa jūrr maach mor t'um k'āijā kach hak'iin, ¿jāga nem t'ūp'amjā k'ap hak'ajī? ¹⁸ Warr maach hom-paawaijā hāuta Hēwandamau maach magta deebajim. Hirua hoowai hagdaujö hamach sīsid hajupierrta sīumajim maach mor gaai, hichdēu k'ōchagpierr, hamagjā hagjö hamachpierr nem waumk'īir. ¹⁹ ¿Jāga hak'am k'ai Hēwandamau sīi maach dau, jua, wa bāpai k'āijā hompaawia, tagam nem hompaaba harr hamuan? Mag harr hamuan maach mor haju k'aba sīek'am. ²⁰ Hirua

maachdëu nem higju t'um maach mor gaai hom-paak'ajim. Pari nem k'üir k'apan maach gaai t'anaab mama, hichiita maach moron hâbpaita sim.

21 Daúa hichdëuta warp hoojem hawia juadamat, "Mua pₙ higbam" haju k'aba sim. Wa magbam k'ai jürr pöröu k'äijä bääg, "Muajä pääar higbam" haju k'aba sim, hichta tagam k'ₙn k'äijä maach mor gaai hägt'arraacha s̄lejem hawia. **22** Magju k'ääi wajapcha hoowain, maach mor gayam nem wajappai higbajöö s̄sidimta tagam k'ₙn k'äijä h̄rcha hiigjem k'ₙnau. **23** Maimua har maadëu dich mor wajappai hasekasbaju hayaam perasta wajap'a put heecha wai wēnrraajem. Maimua hag k'ääi wajapcha h̄lark'aju haai nₙmta jürr mag hâk'aa paraajä haba haajem, **24** ham mag warm k'ₙnjö meer paar wai wēnrraju higba naawai. Mag k'ääi h̄lark'abaju haai nₙm perasta wajapcha h̄lark'aajem. Pari Hēwandamau warrgarwejä hich magta deejim, maadëu hoowai wajap nem higbapaimta h̄rcha jäsenk'a nₙmjö wajapcha t'la paar wai wēnrramk'üir. Hich hagjöta sim h̄chab, maach k'odamnaan Hēwandam hat'ee pöm nem wauju k'augba k'it'ëem k'ₙnjä. **25** Hēwandamau mak'ₙnjä hich mork'a wai sim haawai hagdaujö jäsene hapim k'ösi sim, maagwai hiwiir hâbjä haaidla sii warag hagdaujö warm k'ₙnau nem higaata hoo naamk'üir. **26** Mag naawai hiwiir hâb k'äijä mas haawai tagam k'ₙnaujä däi t'umaa sentii nₙm. Wa hâb k'äijä nem wajap'a waubarm gaaimua honee haawai tagam k'ₙnjä t'umaa honee t'ₙnₙm.

27 Maach Cristo higar nám k'áanán, maachta hi morou. Mamá t'umaam k'áanau hääbam p'idagpai wauba naawai dichpierr nem wau nám gaaimua hää sii hi juajö sim; deeum p'idag wau sim gaaimua hää hi bääjö sim; hää hi daujö; hich mag námua maimua mag tag hich mag t'um hi mor hänter. **28** Hich Hëwandamaujä hich hiek hääk'a nám k'áan hee härcha paraa hapijim:

Hich hiek haaidä jaaumk'ir hichdëucha jär hau-mam k'áan,
hich hiek jaaumamta jürr warm k'áanag jaaujem
k'áan,

maimua hich hiek jawaag maestronaan.

Mag tag hagjö paraa hapijim:
hichdëu juapá deebaawai hoor dauderraam nem
waaujem k'áan,

hichab hich jua t'eegau hoor monaaujem k'áan,
sii chik'am k'ir jäsenk'aag nem par daúa hooba
haajem k'áan,
iglesia hee dirijiijem k'áan,
maimua hich Hëwandam Hak'arau hiek'apibaawai
deeum meúa hiek'aajem k'áan.

Magam k'áanta hich hiek hääk'a nám k'áan hee
paraa hapijim.

29 Pari magam k'áan t'um sii Hëwandam hiek
haaidä jaaujem k'áan k'aba, ni t'umaam k'áanauta
mag Hëwandam hiek jaaujem k'áanjä k'aba, ni
t'umaam k'áanta mag Hëwandam hiek jawaag
maestronaanjä k'aba nám. T'umaam k'áanauta
mag Hëwandam juapaa hoorau hooba haajemjä
hoor dauderraam nem waaujem k'áanjä k'aba,
30 ni t'umaam k'áanauta mag hoor mor masim
k'áan monaaujem jua t'eegjä chuk'u nám.

T'umaam k'ɻɻnagta mag Hēwandam Hak'arau bɻɻrjā hamachdēu meu k'augbamjā hiek'apiba, ni t'umaam k'ɻɻnta mag warmua deeum meúa nem jaautarrjā jūrr k'ap'ɻ warm k'ɻɻnag jaaujem k'ɻɻnjā k'abam. ³¹ Mag hābpaimagta t'um magamkīir Hēwandamau hich jua t'eeg deeba s̄eb mamɻ, wajap'a k'īrjunaa hi jua t'eeg chi wajapcharam k'ɻɻnta haum k'ōsi hirig jēeubat, hagua pāach heejā t'umaam k'ɻɻnta warag Hēwandam hiek gaai hubɻ paauk'amamkīir.

Pari magam k'īrjuju k'āai, hāb hag k'āyau wajapcharam sim: ma, dich k'apeen k'a k'ōsi nám̄lu. Maata pārag jawaagpam.

13

Dich k'apeen k'a k'ōchag

¹ K'anim nemjō hābmua chadcha hōor dak'īir m̄ag jēb gayam meu k'īrpierr hiek'anaa hāgt'armpeen meujā hiek'a sim, pari mag simta bɻɻrjā hich k'apeen k'a k'ōchk'aba sim chan, magan Hēwandamau hoowai mag wounan s̄ii parta mag hiek'a sim. Mag sim haiguin s̄ii tamburr bubujuk'amjō k'abam k'ai, latadí nenerrk'amjöpaita sim. ² Maimua k'anim nemjō hābmua m̄ag hatag Hēwandamau nem hoopipig majujā t'umaa hag nawe k'ap'ɻnaa, m̄ag heegarm k'ɻɻnau k'ap'ɻ nám̄ k'īrjugjā t'umaa k'ap'ɻ sim d̄ai hich Hēwandamau k'īrju sim k'īrjugjā k'ap'ɻ sim; pari mag simta bɻɻrjā hich k'apeen k'a k'ōchk'aba sim chan, magan Hēwandamau hoowai mag wounan parta mag sim. Wa magba hichdēu nem mag habaawai Hēwandamau hichdēu jaautarrjō

hapiju k'ap'ñnaa, durrsñig k'ñijä wounagamjö “Chum dñnñubaimá” habaawai, hi hipierr chadcha hichdëu jaautarrjö mam mapi sim; pari mag nem wau simta bñlrjä hich k'apeen k'a k'ñchk'aba sim chan, magan Hëwandamau hoowai parta mag nem k'ñir pogk'e k'ñijä wau sñeju. ³ Wa hñbmua k'ñijä hap'ññ k'it'ëem k'ññnag hich nem wai sim t'um hich t'ach k'öju harrpa jiggäiwia jñrr hichta k'öju chuk sñsip sim; wa hichcha k'ñijä Hëwandam hat'ee hawia hñdlraa hñt hee hich hörpäipi sim; pari magbarmjä bñlrjä hich k'apeen k'a k'ñchk'aba sñerr k'ai, Hëwandamau hi haubaju.

⁴ Dich k'apeen k'a k'ñsim habarmñ, dich dñi k'aigba haawaijä sñi k'ñuuta hñwatpäpäik'am, mag-naa t'umaam k'ññn dñijä hö wajap'ata hanñm. Dich k'apeen k'a k'ñsim habarmñ, hirua nem wai simjä dich dñn hapim k'ñsi k'aba, wa maach k'ñai pör höp'ërg sñewiajä hijö haju k'ñirjuba; ni dich t'öwia dichta warm k'ññn k'ññijä hemk'ooik'a chirñmjä habam. ⁵ Dich k'apeen k'a k'ñsim habarm chan, bñlr habarm gaaimua chaai daumeraamjö parhoob t'ñt'ng haba, ni nem t'ñpñmjä hñba sñi dich hat'epaita k'ñirjubam. Nem k'ñrgjä k'aba, wa mag meeuk'abaadëmjä sñi hich mag k'ñir t'ñajä k'augba hñba hich mag hiekta hich mag hig nñrraba haajem. ⁶ Dich k'apeen k'a k'ñsim chan, chik'amnau hñor k'aigba wau nñm hoowaijä warag honee k'aba, hñba nem hagcha wau nñm hoowiata honee haajem. ⁷ Chadcha dich k'apeen k'a k'ñsim habarmñ, dich k'apeer garmua dich dñi wajap k'aba hawiajä hidëu hñwat pñrbabak'am. Chik'am hñugar k'aigba jaau nñm hñk'aba, nem wajap'a jaau nñmta hñk'aajem. Dich k'apeen

pekau hee burrwaijā, ya jāgbaadēm chan tag hat k'abam ha hiek'aba, sīta warag häu deeu hich sīrrjō hajap'a haju hanam, hi higwia. Dich k'apeer gaaimua hōrau hich k'aigba haawaijā, magamjā higba hāwatpāpōik'am.

8 Chadcha dich k'apeen k'a k'ōsim habarmān, mag k'ōchagjā hich mag chugpaa k'augba sīrraju. Hēwandam haar naaimaawaijā hich Hēwandamjā k'ōsinaa hich k'apeenjā hich mag k'a k'ōsi wēnārraju. Māmā māg hatag paawai Hēwandam hiek jaau nām k'ānānjā tag higbaju, ya hich dāicha naawai. Magbaadēm dāi tag Hēwandam Hak'arau hōrag hamachdēu meu k'augbampa hiek'apiejerrjā tag hiek'apibaju. Ya maig paawai hīchab hōor k'īrjug k'augk'am k'ān k'īrjugjā tag higbaju. **9** Jāgwia magam tag higbaju? Hēwandam hiek jaau nāmjā maadēu t'um jaauju k'augbanaa māg jēb gayam k'īrjugjā sīi k'omariipaita k'ap'ā naawaiima. **10** Maimua chi wajapcharam k'īrjug k'ap'ā haju hed barbaicheewain chadau mag k'omariipai k'ap'ām nemjā tag chuk'u haju.

11 Warr bārāa chiraawain chadcha chaain hiek'aata hiek'anāa chaain k'īrjugta k'īrju chitajim. Pari ya jōoipa chirsiewai warre chaai haawaiim k'īrjug hisegpāijim. **12** Hēwandam hiek hāk'a nāmjā hich jāgta sīebahab. Hīsin maadēu Hēwandam higwia hi k'ap'ā nām hanaab pari sīi hēsp'ēg k'īr purrjōom hee nem hinag hoo nāmjōpaita hi k'ap'ā nām, wajappai k'augba. Pari jāg nāa hawia māg hatag paawai chadcha hich simjō maadēu hi wajap'a k'ap'ā haju, ya hagdaujō hi dāi k'īrcha hoop'ōbaadēm haig. Māg maach hagt'a heegar wēnārrāweran māchdēun ya hi

wajap'a k'ap'Λ chirΛm ha chirab mamΛ, hagt'a hi hooba haawai wajappai hi k'augba chirΛm. Pari jāg chirΛΛ hawia hich jāg hich Hēwandamau wajap mΛ k'ap'Λ simjö mΛch garmuajā hīchab hi k'ap'Λ haju.

¹³ Mag Hēwandam jua t'eegta hārcha hig naab mamΛ, Cristo pierrwai tag magΛm higbaju. Magjup mamΛ nem k'īir t'ārjup nΛm, mak'ΛΛn chan bālrjā chugpaa k'augba sierrijem. Mak'ΛΛn: Hēwandam hiek hāk'awia hi gaaimuata maach hāu wēnΛrrΛm k'īirjugau; hāgt'ar pawiajā warag wajapcha paauk'amaju k'īirjug, maimua Hēwandam k'ōsi nΛm gaaimua dich k'apeenjā k'a k'ōsi nΛm. Pari mag t'ārjup nΛm heem hāb sim chi wajapcharam. Ma, cha mua jaau chirΛmjö dich k'apeen k'a k'ōsi nΛmΛu.

14

Hēwandam Hak'arau deeum meu hiek'apibaawai

¹ Keena, mua pλaba deeu pārag jaau chirΛm: Hāba dich k'apeen k'a k'ōsi hajuuta hārcha hēk'abat. Magnaan chadau hīchab hich Hēwandam Hak'arau dee sim juapajā haum k'ōsi haju haai nΛm. Pari bālrjā hōrau k'augbam meúata hiek'aju k'āai, hārcha hi hiek deeum k'ΛΛnag jaau k'ap'Λ haagta pāach gaai wajap'a hich jua t'eegdam deepim k'ōsi habat. ² Deeum meu hiek'amamua k'āijā hirig jēeumΛn, nem wajaug sim hīchab; pari mag deeum meu hiek'a simuan hōrag hūrmk'īirjā k'aba, sīi Hēwandamag hūrmk'īirpaita hiek'a sim haawai, chadcha hich Hēwandam Hak'arau k'īirjug wajap'am dee sim hawiajā bigaaum k'ΛΛnau

ni hābmuajā k'augbaju, k'an hata hiek'a sī.
3 Mag k'āyau Hēwandamau hich hiek jaaupi simta
jaaau nʌrrʌm wounaun chadau chadcha warag
bigaaum k'ʌʌnpata Hēwandam Hiek gaai ham
k'īirjugdam bāaupiwia, ham k'īirjā honee hapinaa
hīchab ham wawijā wawí sim. **4** Pari magba deeum
k'ʌʌnau magʌm meu k'augbag haigta hamag
hūrpimaaugaujö deeum meúata hiek'a simuan sīi
hichigpaita wir haig jaaau sim. Mamʌ Hēwandamau
hich hiek jaaupitarrta jūrr hōrag hūrmk'īir jaaau
nʌm k'ʌʌnaun chadau chadcha t'umaa chi hāk'a
durrum k'ʌʌnta warag Hēwandam hiek k'augpi
nʌm. Mag hamau nem k'aug paauk'amam haig
warag hag hiek gaaita ham k'īirjugjā bāauk'a
wētum.

5 Mʌrgan pāach t'umaam k'ʌʌnau deeum
meu pāachdēu k'augbam k'āijā hiek'ak'iin hāu
sim. Pari mua hoowai Hēwandamau hich hiek
jaaupi sim jaaau nʌmta wajapcha sim, sīi jāg
dēgölp deeum meúa hiek'a nʌm k'āaijā. Mag
hiek'awiajā pari warm k'ʌʌnag k'ap'ʌ hamk'īir
deeu ham meúa jaaumʌn hāu sim, Hēwandamau
mag hiek'apitarr t'umaam k'ʌʌnag k'ak'apdö
hamk'īir. **6** Pārau hoowai mʌch k'āijā pāar haar
mawia sīi deeum meu pārau k'augbamuata pārag
hiek'abaimak'iinjā, “¿K'ani jaaau simʌ mag sīma?”
haju pārau. Mamʌ pārag wajap'a k'ap hamk'īran,
pāar meúata jaauju haai chirʌm: Hēwandamau
pārag hich hiek jaaupitarr, wa mʌg hatag hirua
maach dāi haju, wa Hēwandam k'īirjug k'āijā k'īir
pogk'e jaauju haai chirʌm. Magan chadau pārau
k'ap'ʌ nʌisiju, pāach meúa haawai.

7 Pārag deeum ejemplo jaauk'im: Karris k'āijā

wa guitarra k'āijā siirwai, siir meraa haawai sīi hö hălrbaajā chuk'u sirk'iin, jāga k'ap habarju k'anta sir sī. Pöd k'augbaju. ⁸ Wa soldaaun k'āijā juurhi hee wērbəan wētum haig chi trompeta sir simua wajap'a hö hararaa sirba hak'iin, jāga t'umaam k'ʌnau k'ap'ʌ haju mag sirbarmuapai hamachig "Haudimat" ha jaaubarm. ⁹ Pāarjā hīchab hich hagjöta t'ʌnʌm. Pārau k'āijā deeum k'ʌnag hiek'aawai hamau k'augbam meúata hiek'amʌn, jāga hamau k'ap'ʌ habarju hamachig hiek'a nʌm. Par sīi jāgan paagta hiek'a nʌmjō hok'opp'a nʌisiju. ¹⁰ Mag durr gayan meu k'apan k'īir pogk'e t'ʌnʌm. Chi meu k'ʌnagan meu wajap'amma, hamach meu haawai, maimuajā hamach hiek'amam t'um k'ap'ʌ nʌm. ¹¹ Pari mag t'ʌnʌm heemua hāb k'āijā bēewia mua hi meu k'augba chitʌmta mʌrʌg hich meúa hiek'achék'iin, mua pöd k'augbaju. Mag chan pöd hiyʌʌ habam, ni hābmuajā chik'am meu k'augba haawai. ¹² Magua mua sīi hiekk'ōrjā k'aba mag chirʌm: Pārau jāg Hēwandam Hak'arau hich jua t'eeg dee sim haum k'ōchag t'ʌnʌmʌn nem wajaug sim. Mamʌ chi wajapcharamta paarpam k'ōsi habat, har pāachdēu hoowai hagua hārcha chi hāk'a durrum k'ʌn t'umaa k'īir honee hapijööom.

¹³ Hābmua k'āijā hich meu k'aba deeum meúata hiek'aajem hag jua t'eeg wai sim k'ai, magan hagjö hich Jōoirag jēeuju haai sim, mag hichdēu hiek'abarm hiekpai haig hūr nʌm k'ʌnag deeu ham meúa jaaujem hag jua t'eegjā hichig deemk'īir. ¹⁴ Hēwandamag jēeu chirʌm haig mua sīi parhooba deeum meúata jēuk'iin, mʌ hak'araun chadcha Hēwandamag jēeu jöchk'ërama. ¿Pari mag

sim m^lach chi h^lrmua m^lachd^leu hiek'atarrj^l
 k'augba habaawaij^l? ¹⁵ Magbaawai ^ljägajuma?
 Magbaawai mag deeum meúa jéeumam d^li j^lrr
 haig dich hiek h^lur n^lm k'^lnnag jaau k'ap'^l
 jawaag hagjö H^lewandamag dichig jaaupima,
 j^lrr ham meúa hamag k'ap hamk^lir jawaag.
 Meuk'aar k'^laij^l hagjö b^llrj^l h^lrau k'augbam
 meúata mag hau dictarr k'ai, hich hagjö ham
 meúata hamag jaauma, k'ap hamk^lir. ¹⁶ Mag
 ham meúa k'aba s^li deeum meúata H^lewandam t^lö
 hiek'amamua jéeuk'iinj^l, j^lga pua hiek'a simj^l
 k'augba haawai haig durrum k'^lnnadamau p^l
 hipierr d^li hich magau habarju. Hamau pöd
 magbaju, p^l hiek'amamj^l k'augba haawai. ¹⁷ Par
 pua nem wajaug h^lrihml jéeumaju; pari mag sim
 haig chan b^llrj^l bit'urgam k'^lnnadam H^lewandam
 hiek gaai k'^lirjug b^lauba, hich magpai b^llrj^l h^lrba
 harrijö durrum. ¹⁸ Mua chadcha H^lewandamag
 häu hajim ha chir^lm, m^lachd^leu hirig j^leu chir^lm
 haig m^lachd^luta p^lar k'^laij^l h^lrcha deeum meúa
 hiek'aajeeawai. ¹⁹ Mag chitab mam^l, k'apanag hee
 chir^lm haiguin, hiek p^lom k'aba hawiaj^l, t'umaam
 k'^lnnag m^lach hiek'a chir^lmj^l k'ap'^l hapim k'^losita
 chit^lm, s^li m^lach happai hiek'a chir^ll habarmj^l
 ham meúa k'aba haawai hiwiram h^labmuaj^l
 k'augba hich mag höb^lerpima augau.

²⁰ Cristo gaaimua k'odamnaan, m^lg mua
 jaau chir^lm k'ap haag hoob s^li chaaindamjö
 k'^lirjug meraa hamiet. Magarrau nem k'aigbam
 wawaagan chadau warag wauju k'augba haju
 haai n^lm, chaain daumeraa haawai nem wauju
 k'augba haajemjö. Pari H^lewandam Hak'aar
 juu t'eegau nem k'^lir pogk'e waupiejem heem

chi wajapcharam k'ap haagan, chadcha jöoin k'ürjugjöta habat, wajap'a k'ürjuag. ²¹ K'ir heyaa habat jāga Hēwandamau warrijā maach jöoin israelnaan hichdēu hamach castigaa sim k'ap hamk'ir deeum k'ʌnag hamach meúata hamag hiek'apijī. Hag hiek higwia Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaa,

“Jāk'ʌn wounaanau mʌ hiek hæk'aba harr haawai jūrr deeum k'ʌnagta mua ham durr k'echt'ʌg haupiwi hamach meúata jūrr chi durr k'ʌnagjā hiek'apiju” hajim, “mag hoobaawai hamach k'aibag hisegamk'ir.

Pari par mag deeum durram k'ʌnau hamach dāi magbarmjā hæk'abaju” ha p'ā sim. *(Is. 28:11-12)*

²² Magua, hīs hewagjā mag hōrau meu k'augbam hiek'a nʌmuata chi hūr nʌm k'ʌnag Hēwandam hiek hæk'apiju haju k'aba nʌm. Magarrau Hēwandam hichdēucha hich hiek jaaubarmta jūrr t'umaam k'ʌnag hūrmk'ir ham meúa jaaau nʌmuau chadau hæk'aba nʌm k'ʌnaupa hæk'am k'ōsi hæk'aajem, hajap'ata hūr naawai. ²³ Pādē k'ürjubat: Hēwandam hiek hæk'a durrum k'ʌn t'umaa hābam haig biirdʌnaa, t'umaam k'ʌnau deeum meúata hiek'a t'ʌnʌmcha k'āijā hāb bʌlrgjā Hēwandam hiek hæk'aba sim dubchëwia mag hoobaicheewaijāh, k'an habarju hirua. Par jāgan hirua, “¡Hih! parhooba dubwia sīi hōor pōm lökie t'ʌnʌmjā hoobarm” hawia warag hæk'ab sīsiju. ²⁴ Pari magba sīi pāach t'umaam k'ʌnag Hēwandamau jaaau simta jūrr hōrag jaaau nʌmcha k'āijā hāb Hēwandam hiek hæk'aba k'itʌm dubchëwia mag hūrbaicheewai, hirua t'umaa hāsie

hich mor hewag k'īirjuwia, “Chadchata mɻn pekau pōoma chirɻm” haju, hich j̄gdaar mag pārau jajawagmam hūrwia. ²⁵ Mag hamachdēu hi hoojā hooba haajemta wajap'a hi hoojem k'ɻn dēnjö hichigcha jaaumam hūrbaawai kanieu t'lk'ōonaa, “Chadcha Hēwandam ham däi s̄iewaita m̄g t'lk'ōnām” hawia, däi hamach paarmua Hēwandamag j̄eeuju.

Pāach nem hiinwai wajap'a hoonaata hinbat

²⁶ Ya hābmiecha paawai mua pārag magk'im: Har hāba k'apanaa biirdlñaa Hēwandamag j̄eeuwai, hāaur k'ɻnau meuk'aar hauju haai n̄m; maagwai hāaur k'ɻnau Hēwandam hiek gaaimta jaau n̄muu hōor wawiju haai n̄m; maagwai hāaur k'ɻnau hich Hēwandamaucha hamachig jaaubarm hiekta jūrr deeum k'ɻnag k'ap hapiju haai n̄m. Tagam k'ɻn deeum meúa k'āijā hiek'aju haai n̄m; maagwai warm k'ɻnau jūrr mak'ɻnau deeum meúa jaaubarmita t'umaam k'ɻnag hūrmk'īir jaauju haai n̄m. Mam̄ mag nem hin n̄mjā, dich happaita honee haag k'aba, t'um haig n̄m k'ɻn Hēwandam däi warag hub̄ hapietga mag wauju haai n̄m. ²⁷ Pāach meu k'abam hiek'aju hawiajā hiek'aju haai n̄m. Pari numpai wa t'ārjuppai k'āijā hāhābdö hiek'amamuata hiek'aju haai n̄m, s̄i t'um sereuba. Mag deeum meúa hiek'abarmjā hichiita jūrr hābmua jaaub k'aba jaauju haai sim ham meúa, t'umaam k'ɻnag hūrmk'īir. ²⁸ Mag k'apan t'lk'ōnām hee ni hābmuajā mag warm k'ɻnau deeum meúa hiek'a n̄m jaauju chuk'um chan, magan warag b̄l̄rjā deeum meúa hiek'aba, s̄i pāach hödegpaita hiek'abat, pāachdēu Hēwandam

däimuapaita mag pääch hiek'abarm k'ap haag.
 29 Wa magba sii Hēwandamau pääachigcha jaaubarm
 hiekta jürr hōrag jawaag wai nám k'ai, hagjöⁿ
 numpai k'abamn t'ärjuppaita hiek'aju haai nám.
 Maagwai tagam k'ännaū sii k'iuu hürwia jaauju
 haai nám, chadcha Hēwandam Hak'arauta mag
 hiek'api sii, wa sii hich k'irjug heepaimuata mag
 hiek'a sii. 30 Pari mag hagt'a warm hiek'a sim hee,
 deeum haig simag k'äijä hīchab hich Hēwandamau
 hich hiek jaaumk'ir jaauum, magan chi nacha
 hiek'a siierr hiek'a höwia jürr magag hiek'apiju
 haai sim. 31 Mag hähabdö hiek'amamuata t'um
 chi Hēwandamau hich hiek jaaupi nám k'än
 hiek'a höju haai nám, haig durrum k'ändamag
 k'augpiwia hīchab k'irdam honee durramk'ir.
 32 Chi mag Hēwandamau hich hiek jaaupibaawai
 jaau nám k'ännaun wajap'a k'ap' haju haai
 nám, hamach parhooba sereuba sii hähabdöpaita
 hiek'amaju haai nám. 33 Jägwia mag chir? Sii
 jäg nem parhooba hamachdëu hampierr haawai
 Hēwandamau k'ochk'aba haajeewaita mag chiram.
 Hēwandam chan hoob magam heem k'abam.
 Hiruan hagpierraanaa k'öinaata wénrrapiejem.

Jäg tagam k'än chi häk'a durrum k'än igle-
 sia hee haajemjö, 34 häninan culto hee paawai
 sii k'iuuta hür hohoodö haju haai nám. Ham,
 hemk'ooin hijejeb' am hee dxi hiek'aju k'aba nám,
 hich Hēwandam hiek p'ä sim gaai jaau simjö, ham
 sii hamach jaai juu heegarpai k'it'ëem haawai.
 35 Hemk'ooinau culto hee nem jaau nám wajappai
 k'augba haawai wajapcha k'ap haag jéeum k'osi
 nám k'ai, di haar pawia hamach jaainagta jéeuju

haai nʌm. Magba jāg culto hee hʌlin hijējēb haawai hōu k'aba sim.

³⁶ Pārau jāg deeum iglesia hee haajemjō k'aba, sīi pāachdēu ham haig nem waauwai, ¿pāachdēuta nacha Hēwandam hiek hompaa haujimpii nʌ? ¿Wa pāachdēupaita mag Hēwandam hiek k'ap'ʌ nʌwa? ³⁷ Pāar hee hāb sīi hich hiiupai k'āijā Hēwandamau hichig jaaubarm hiek jūrr hōrag jaaujem hag juu t'eeg paraam ha sim k'ai, wa deeum juu t'eeg Hēwandam Hak'araau deetarr k'āijā wai sim ha sim k'ai, magua tagam k'ʌn k'āaijā k'apcha haju haai sim: muajā hich hābam Hēwandam Hak'araupai mʌchig jaaupitarrta jaau chirʌm. ³⁸ Pari hīchab hābmua k'āijā mua nem jaau chirʌmjā chad hamap'a sim k'ai, magan hoob "Jā chan Hēwandamauta hich hiek jaaupi simʌu" hamiet.

³⁹ Cristo gaaimua k'odamnaan, magua mua mag chirʌm: Hēwandamau hich hiek pāachigcha jaaubarm jūrr hōrag jaaujem hag juu t'eegta pāachig deepim k'ōsi habat, hi hiek hōor jāg heyaa jawaag. Pari mag hawiajā hoob, "Deeum meu chan hiek'aju k'aba sim" hamiet. ⁴⁰ Deeu pʌaba pārag jaau chirʌm: Mag nem waauwaijā sīi parhooba pāachdēu hampierr haba, hagpierraata haajeet'ʌ.

15

Cristo meewia deeu p'iidtarr

¹ K'odamnaan, pārag k'īir heyaa hapim k'ōsi chirʌm maach peerdʌajem hiek har na mʌchdēucha pāachig jaautarr. Hich mag hiek hajim pārau hāk'awia hīsjā hāu hagt'a hag gaai

hub_Λ durrum. ² Hich mag hiek m_Λchdēu pārag jaautarr gaaimua häu pāar peerd_Λwi n_Λm, majā chadcha hāk'atarr k'ai mam_Λ. Hich hagt'a pāar hag hiek p_Λaba hich mag hi d_Λi hub_Λ n_Λm k'ai, häu pāar chadcha peerd_Λ n_Λm.

³ M_Λchdēu hāk'atarr hiekta ya hīchab pāragjā jaauwia chir_Λm, jāga hich Hēwandam hiek p'_Λ sim gaai jaau simjō chadcha Cristo maach pekau gaaimua t'ōjī. ⁴ Mag hi t'ōowia bēp sīutarr k'_Λai t'ārjup n_Λm hee hūwaai maach hich m_Λg p'iid_Λtarrjā hīchab mua pārag jaaujim. Mag hi p'iid_Λjujā hīchab hich Hēwandam hiek p'_Λ sim gaai ya hag nawe jaau sim. ⁵ Mua pārag jaaujim, Pedroog hich hoopitarr, hag k'ur doce hich d_Λi hogd_Λba wēn_Λrraajerr k'_Λanag hich hoopitarr, ⁶ maimua hag k'ur hūmaai deeu hich hiek hāk'a durrarr k'_Λan k'apan quinientos hatcha hābam haig narr k'_Λanag hich hoopitarr. Mag hi hootarr k'_Λan hāaur k'_Λanan ya k'ēchwia naab pari jārrcha hatcha hagt'a monak'a t'_Λn_Λm, mag hamachdēu hootarr jawaag. ⁷ Maimua Santiagoogjā hich hoopiwia t'um hich d_Λi hogd_Λba wēn_Λrraajerr k'_Λanagjā hich hoopijim. ⁸ Jāk'_Λanan chadcha ya hich d_Λi dārrāl wēn_Λrraajerr k'_Λan hajim, mam_Λ m_Λan heeu hich hiek hāk'atarr hedweta warre m_Λr_Λg hich hoopiwia m_Λ j_Λr hajim. Maguama, mag m_Λr_Λgta hābmiecha hich hoopitarr haawai m_Λan sīi hagt'a k'uk'ur chir_Λwe t'aabap_Λitarrjöta chir_Λm. ⁹ Magtarr haawai Jesuu hich hiek jaaumk_Λir hichdēucha j_Λr hautarr k'_Λan heejā m_Λchta t'umaam k'_Λan k'_Λaajā serbiibacha chit_Λm. Mag chiraawai m_Λjā hīchab hich hiek jaaumk_Λir t'_Λr

hautarrau ha t'ñrju haai k'aba chirñm, hi hiek hëk'a durrum k'ññn k'aibag wawaagjä ham hëudee hëk'a chitññ haajerr haawai. ¹⁰ Mag chitajieb mamñ hñu Hëwandamau mñ heeg hoowi hñs hich hiek jaaujemk'a wai sim. Mñchta mñch k'apeen hich hiek jaaumkñir hichdëucha jxr hautarr k'ññn k'ññijä hñrcha p'idk'awia chirñm. Mñch juapadamau k'abajim pari hichdëu mñ juag hoowiata hñu chadcha mñ dñrrcha hi hat'ee p'idk'abarm. Jägan Jöoirau parchata mñ heeg hoobajim. ¹¹ Pari mag chirñm haig chan k'aita hñrcha p'idk'ajñ wa k'aita põm p'idk'abajñ ha chirñm k'abam. Maach t'umaam k'ññnau hichiita Cristo meewia deeu hiiu p'iidñtarr hiekta jaau nñm; mag jaauwia pñrau hñk'ajierram.

K'ëchwiajä deeu p'iidñtak'aju

¹² Pari mag Cristo meewia p'iidñtarr marau pñrag jaubaawai hñk'atarrta, jäga hñs hñurwai pñaar heem k'ññn hiek mag hñor meebarñ chan tag p'iidñba haajem ha jaau nñm hñr chirñ. ¹³ Chadcha mag hñor meebarñjä tag p'iidñba haajeek'iin, magan Cristojä hagt'a hich hauk'ërtarr jëbdeg sñjeek'am. ¹⁴ Mag Cristo chadcha hiiu p'iidñwia hich mñg höbérba harr hak'iin, cha marau hi hiek jaau wëñlrrñmäjä sëuk'a chad k'aba harrta jaau wëñlrrak'am. Mag k'ai magan maadëu parta hñk'a nñm. ¹⁵ Chadcha mag hamau jaau nñmjö hñor meebarñjä meem hiekta meejem hak'iin, magan maraun sëuk'ata Hëwandamau Cristo p'iriuhaujim ha jaau wëñlrrñm, chadcha p'iidñba harrrta. ¹⁶ Hamau jaau nñmjö mee nñm k'ññn tag bñlrjä hiiuba nñm k'ai, magan Cristojä meewia

tag p'iidʌbak'am. ¹⁷ Mag Cristojā p'iidʌba harr k'ai, magan parta pāraujā hi hiek hæk'ajierram. Mag hak'iin magan pāran hagt'a pāach pekau heeta wēnʌrraajeek'am. ¹⁸ Mag hi p'iidʌba harr k'ai, magan hǐchab hi hiek hæk'a durrumua hötarr k'ʌʌnjä hamach pekau heepaita hich mag hok'oo durrum. ¹⁹ Cristoou hich higar wēnʌrrʌm jürr maach hich haar hauju ha simjä, maach meewai chadcha hich haar haubamta mag s̄lek'iin, magan Ɂ'k'an wajaug hat'ee hi gaaimua mʌg p'it'ur wēnʌrraajeek'ají? Mag hak'iin maachta chadcha t'umaam k'ʌʌn k'ääjä parchata p'idk'a wēnʌrrʌmjöö haajeek'am.

²⁰ Pari Cristoon chadchata hiiu p'iidʌjim. Mag hōor pōm hö nʌm hee hichta nacha p'iidʌtarr gaaimua hewag pawiajä hōor k'apan hichjö p'iidʌtk'aju jaau sim hajim. ²¹ Wajapcharan hich jäg warrjä hōor hābpaim gaaimua hewag pawiajä hōor t'um hok'oo nʌisierrjö, hich hagjö hǐchab woun hābpaim gaaimuata hewag pawiajä hōor hiiu p'iidʌtk'aju hi gaaimua. ²² Hich jäg warrgarwe Adán gaaimua hōor t'um hö derr haawai hich hagjö hǐchab Cristo gaaimuapaita t'um maachin hich mag hiiu wēnʌrraju. ²³ Pari majä s̄ii parhooba k'abam: Cristota nacha p'iidʌjim; mag k'ur deeu hich pierrum hedta hi higar hæk'a durrum k'ʌʌnjä jürr p'iidʌtk'aju. ²⁴ Ya magbarm haigmuau chadau, Cristoouta mʌg durr t'um hich k'aibag d̄ai hag gaai juu t'eeg t'ʌnʌmpa t'um pödpäinaa jürr hich Hēwandam chi Hayagta nem t'um jłapiju, hich mag chi Pörk'a s̄isimk'ür. ²⁵ Pari mag hich Hayagta juu t'eeg t'um jłapiju na, hich d̄ai hiekk'õr paraam k'ʌʌn t'um

hich jua heegar p'ë hau nám hora hich Cristota mag hichdëu hõor p'ë haumam k'lan Reik'a sim.

²⁶ Mag hich däi hiekk'õr paraam k'lan t'um hich jua heegar p'ë hat'aawai, häbmiecha paawai tag hõor mee k'augba t'lanisiju, ²⁷ magamk'irjä hich Hēwandamau t'umaa Cristoogta jaau wai siewai. Mag nem t'um hirigta jaaujim hanám chan, hich Hēwandam chi Haaipata jürr hi jua heegar sim hanám k'abam. Hich Hēwandam chi Haai chan pöd hi jua heegar haju k'aba sim, warrjä hich Jöoirauta mag nem t'lanam t'um hi jua heegar hapitarr haawai. ²⁸ Maimua mag nem t'um t'lanam Cristoou hich jua heegar p'ë hat'aawai hich Cristojä Hēwandam Hiewaak'a simta jürr hich Jöoi jua heegar sisiju, hich Jöoirauta warrjä hirig jua t'eeg t'um hich jua heegar p'edeetarr haawai. Magbaawain chadau hich Hēwandamta nem t'um t'lanam k'ääijä warag hārpai sisiju.

²⁹ Mag Cristo hiiu p'iidabajim hanam magan φ k'ant'ee hääaur k'lanau jäg ya meetarr k'lan kõitjä hamach pör choopi namma? Mag hõor mee nám k'lan hiiuba nám chan, φ k'ant'ee ham kõit pör choopi namma? ³⁰ Mag Cristo hiiu p'iidaba harr k'ai, magan φ k'ant'eeta maar jäg hed hëepierr sii maach mod hāmk'a námjö wénrraajemma hi gaaimua? ³¹ Mag wénrram gaaimua mächin hedau hāspapak'ampierrta tag pääar k'ir chitaba-jujö haadëp haajem, chik'amnau dak'awaau. Pääar Cristo higar nám gaaimua mäch honee chiramjä meerba jaau chiram päräg. Hich hagjö mäch peer hõrau t'öt'õo haajem päräg jaau chiramjä sük'aba chiram. ³² Dich k'apeenpaijä k'aibag sii maach k'oojemjö sisidam däijä par hiek'aupain

Efeso p'öbör hee chadcha maar jääu nəmjö haadëp haajeejim, Cristo gaaimua. Pari chadcha hōor hö nəmjä tag p'iidlba haajeek'iin, ḷk'ant'ee mΛ mΛg chitΛ haju chad k'abam hat'ee? Mag hak'iin magan ham hiek'ðoin, “Keena, jöpcha k'echju nəpi, magan warag t'ach k'owia honee döjä dötarrau” haju haai nəm.

³³ Pari mag k'abam k'odamnaan. Hoob har Jesùs hiiu p'iidlabajim ha jaaujem k'Λnag pāach k'ūgurpimiet. Pārau k'augbáh: “K'aigbam k'Λn däi k'apeerk'aawain maach wajap'a chirarrjä hārpäijem” ha jaaujem. ³⁴ K'irjug k'ap'Λ haajeet'Λ. Mua hūr chirΛm, mag maach meebarñ chan tag p'iidlba haajem ha jaaujem k'Λn pāach heepajä t'ΛnΛm hanΛm; mamΛ mag t'ΛnΛmjä pāar bΛlrjä chigaa k'abamjöta haajerram, hamag hiek'abanaa sīi hūrbamjö haawai. Pārau k'augba nΛ, chi mag nəm k'Λn chan Hēwandam higar k'aba, ni bΛlrjä hi k'augba naawaita mag nəm. MagΛm k'Λn pāach hee wai naaba warre järbapäit. MΛch hiek hūrwia k'ir naaumk'ir hīs chadcha mΛ mag hiek'a chirΛm pārag.

Jäga meetarr k'Λnjä deeu p'iidltk'aju k'ai

³⁵ Tale hääur k'Λnau hamach hödegpai k'āijä, “Keena, jäg hōor mee nəmjä ḷjägata p'iidltk'aju k'ai? wa ham p'iidltk'aawai ḷham mor jägata sīsid haju k'ai?” ha jēeuju, hamach wir haigpai k'āijä.

³⁶ Chi mag jēeu simΛn magan wajap k'irjubanaata mag sim. Pārau hooba haajē, jäga haajē nemjīir dau jīirwai. Par daúa hoowai nemjīir daudam jēb heecha joott'Λ k'eerwai warre t'õbaadëmjöo hoojem. Pari mag t'õbarmjö harrta, deeu t'arrp'ëbaadëmuata

hūwaai k'ërdam paarpawia hiiu k'ërsiejem. Hich hagjöta t'λnaabahab maachjā; maach meewia jēb hee hauk'eerwai mΛg hatag deeu p'iidlətk'aju k'λλn k'abahab. ³⁷ Päädē mΛ sēu hawia arroz wa deeum nemjīir dau k'äijā jīirnaa hoobat: Mag nem jīirwajā warre chi bëdamchata jīirba, chi daudampaita jīirjem. ³⁸ Mag höbërmamuata chi nemjīir daupierr k'īir pogk'e höbeerjem, Hēwandamau warrgarwe hich mag derr haawai. Maachjā hagjö meebar-muata mor hiiur paarpa naabahab. ³⁹ Hich jāg nemjīir dau k'īir pogk'e paraanaa pabājā k'īirpierr t'λλmjö, maach morjā k'īet sīebahab, tagam nem däi. Nemchaain pabā heem morjā k'īet sim; nem hichpan morjā k'īet sīewai hāwarr morjā hagjö k'īet sim. ⁴⁰ Hāgt'armpeen morjā k'īet sīewai, mΛg jēb gayam k'λλn morjā k'īet sim. Hāgt'armpeen hamach hooimΛg k'īet wai naawai mΛg jēb gayam k'λλn hooimΛgjā k'īet sim. ⁴¹ ¿Pārau hoowai mΛg hedau hāsdawam hedau chi hedaram däi k'īet sīeba haajē? Ni p'īdagjōojā k'aba sīsidΛm. Hamach chi p'īdag happaijā t'um dau hagdaujö wΛλba, dau k'īet sīsid haajem.

⁴² Wajapcha k'īirjuk'iin, maachjā hich jāg nemjīir jīir nλmjöta naabahab hīchab, mag meewia deeu hiiu p'iidləajem ha jaauwai. K'ani maach meewai nemjīir jīir nλmjö maach mor jēb hee hauk'érbaawai sīi beeurjem; pari mag meebar-mua deeu hiiu p'iidləbarm chan tag beeurbam. ⁴³ Mag bēp sīubarm chan tag bλlrjā maadēu higba sim. Pari magtarrta deeu p'iidl sīsiewain chadau sīita hooihmΛ sīsiju, magjö haju nem chan maadēu hooba haajem. Ya sīi juu t'eegjā chuk'u bēp sīutarrta jūrr p'iidləwain chadau juapa t'eegta

p'iidʌju. ⁴⁴ Maach meewain maach mordam cha maach hiyʌʌ nʌmta jēb hee maajem. Pari mag sim p'iidʌawai chan ya tag mʌg mor k'ir k'aba, hʌgt'armpeen mork'ata p'iidʌju. Wajapcharan mʌig dich bi heem morjā paraa haawai hʌgt'armpeen morjā hīchab t'ʌnʌm.

⁴⁵ Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, war-rcha hichdēu hompaatarr woun Adán ha t'är s̄ierr hichdēuta hiiupi haujim ha jaau sim, magbarmua hewag pawiajā maach paarpa haumk'ir. Pari hag k'ur Cristo pierrwai jūrr hich garmuata hōor hiiupie chaar hiiupiejem, magbarmua hich gaaimuata hʌgt'ar hōor hōber wēnʌrramk'ir. Mag Hēwandamau Adanta nacha hompaatarrjō, jūrr Cristota nacha p'iriū haujim, hichta hʌgt'ar wētju k'ʌn dēn chi Pörk'a s̄isimk'ir. ⁴⁶ Magtarr haawaita mʌg hagt'a heegar nʌweran hich mʌg mor maachdēu wai nʌm d̄ipaita wēnʌrraju. Pari mʌg hatagta hagjō hich Hēwandamaupai maachig tag t'ōjā t'ōba haajem mor deeju. ⁴⁷ Nacharam woun Adán haajerran jēb dēnta Hēwandamau hom-paa haujim, pari Cristoon jūrr hʌgt'armuachata bēejim. ⁴⁸ Maach mʌg hagt'a mʌg durr jōoi gaai durrum k'ʌnan nacha mag jēb dēn hompaa hau-tarr hag mor k'irita wai nʌm: pari ya hʌgt'ar paawain hich hʌgt'ar sim hag mor k'irita wai naaju, Cristo mor k'ir. ⁴⁹ Hīs hewag pawiajā hagt'a Adanag mor deetarr k'irk'a wēnʌrramjō, jāg nʌn hawia jūrr hich Cristoou mor wai sim k'irita maadēujā hagjō wai nʌisiju.

⁵⁰ Pari cha mua jawaagpam wajap'a hūrbat hermanonaan: Maach mʌg heegar haawai maach mordam mʌg k'itʌm chan pōd Hēwandam sim haar

höbärbam. Maach mor m^λg b^λlr habarmua dajēk'u k'it^λm chan pöd Hēwandam sim haar wēn^λrraju k'aba n^λm. ⁵¹⁻⁵² Pari hūrbat, hīchab hagjō cha mua pāar jāgderraa jawaagpam: ma chan pārau b^λlrjā hūrba haajem^λu: Maach m^λg t'^λn^λm k'^λln t'umcha chan k'ëchbaju. Pari hagt'a k'ëchba naawiajā, chadcha maach chi hāk'a n^λm k'^λln mor m^λg sim^λn, hābmiecharam trompetta sirbarm dāi sīi m^λg maach dau p'īrbarmjō habarm hee, warre maach t'umta mor hiiur wai n^λisiju. Mag trompetta tēe habaawaita nawe k'ëchwia jēb hee k'ëk'ëd harr k'^λlnjā deeu p'iid^λt^λk'aju, tag k'ëchba hich mag hiiu n^λisieg. Magbarm dāi maagwai hagt'a maach chi monak'a durrum k'^λlnjā deeum mor chi hiiurigta paap^λiju hich Hēwandamau. ⁵³ Magbaawai maach mor m^λg dajēk'u k'it^λmjā jūrr b^λlrjā meeба haajem^λg pabaadēm dāi, tag beeurjā beeurba, sīi hich mag sīerraajemk'a sīsiju. ⁵⁴ Mag tag maach meejā k'augba t'^λn^λisiewain chadau chadcha hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō, “M^λg hatag paawai m^λch garmuata hōor dajēgpiejemjā pödp^λiju” ha simjō n^λisiju. ⁵⁵ Mag higwia hīchab hich Hēwandamau hich hiek deeum hich hiek jaaujem^λg p'āpitarr gaai jaauwai, “Magbaawain chadau jāg hōrau hamach dajēgju högk'aajerrjā tag k'īrjuba n^λisiju” ha sim, “chi maach dajēgpiejerrjā ya tag juu t'eeg chuk'u sīsiewai.” ⁵⁶ Jōoingarwe ley deetarr gaaimuata hōrau hamach pekau pöoma wai n^λmu^λ hok'oojujā k'ap'^λ haajem, mag pekaúata nem juu t'eeg benen dēnjō hōor meepiejeeawai. ⁵⁷ Mam^λ hāu maach Pōr Jesucristoou mag pekaúá hōor hok'oopiejem hich garmua pödp^λitarr gaaimua hāu maach hi

däi wënʌrrʌm, tag hok'ooju k'aba. Mag nʌm däi mʌg jēb gaaiwejā maachig hich jua t'eeg deejem, mag pekau jua t'eegag dich t'ʌ haupiba haag.

⁵⁸ Cristo gaaimua k'odamnaan, mua chadcha pāar k'ōsi chitʌm. Magua mua pārag, "Hich jāg hi däi hubʌnaa chik'amnau chaaur nem jaau nʌmuajā pāach k'Ügurpiba, warag maach meewiajā deeu hiiu nʌisijuuta k'īirjunaa hi dau najā nem wajap'a wau nʌm gaaita p'idk'anaat" ha chirʌm. Pārau k'ap'ʌ nʌm, hich hat'ee maach mag p'idk'abarmjā hirua sīi hich jāg par hok'oopibaju.

16

Ofrenda dee nʌm

¹ Pārau k'ap'ʌ nʌm, jāga mua Galaciapienagjā jaaupräjī. Magtarr haawai jāg Cristo gaaimua maach k'odnaank'a t'ʌnʌm k'ʌʌn hat'ee pāach heejā hagjö p'atk'on p'iebat. ² Domighed paawai hagdaujö pāachdëu ganmampierr p'iepetat; maagwai ya wai naawai, mʌ barbaimaawaita heeupemjö mag p'atk'on jʌrjʌr habaju. ³ Ya pāach haar mʌ barbaimaawai pārau hōor jʌr hauju; mak'ʌʌnta mʌchdëucha pāiju, maach k'odnaan Jerusalenpien hat'ee mag pāachdëu p'atk'on jʌr p'ietarr deen mamk'īir. Hamach däipai hīchab hēsap p'ānaa deepräju. Hag gaai pārau jaaupräjī, mʌg chi p'atk'on harr nʌm k'ʌʌnan maachdëucha jʌr hauwiata pāi nʌm k'ʌʌnau ha k'ap hamk'īir. ⁴ Mʌchdëu hoowai mʌchjā ham däi maju haai chirʌm k'ai, magan mʌchdëuta ham p'ë harrju mag p'atk'on deen.

Pablo Corintoog maju k'īirjutarr

5 Pāar hoon mamua Macedoniapien hee mΛ dichju. Hök'ar mag p'ΛΛrdΛmamuata Corinto barju, pāar haar. **6** Tale pāar haig mΛ k'ãaidam k'apanaa k'āijā chiraimaju, pari hagt'a wajappai k'augba chirΛm. Hichaau pamΛn, jāig pāar haig chirΛmua hidēu mΛch gaai noseg jaar dichpiju. Maimua ya döchΛumie burrbaadeewaita mΛch majuug mamk'īir, mag tale pārau mΛrΛg jap hee mΛchdēu nemdam higju t'umaa p'ēdeepāiju. **7** MamΛ mΛlgwaiwe chan mabam. Sīi pāar haig dichmap'a chiraawai maach Pör Jesuu k'ōs hamΛn mΛch höddiwan pāar haig därrΛl chiraimaju k'īirju chirΛm. **8** Pari ya mΛg p'iesta Pentecostés burrju gayaa pamaawai hich mΛig Efeso p'öbör hee chirΛmua warag p'iesta dichpiju. **9** Maach Pör Cristo hiek jaau chitΛm gaaimua hōor k'apank'am k'ΛΛnau mΛ k'ōchk'aba t'Λnaab mamΛ, mua magΛmjā higba warag jaauju, mag maach Pör hat'ee p'idk'a nΛmuu hi hiek jaauju hayaa hoo wai chiraawai. Magua pöd p'iesta nawe chan mΛ mabam. Mua k'ap'Λ chirΛm, mag mua jaaubarm chi hūr nΛm k'ΛΛnaujā sīi par jāgΛupai hūrbaju.

10 Pāach haar Timoteo barimaawai hi dāi wajap'a habat, hichjā hīchab pāach hee haairaa chiramk'īir. Magaag hīchab hijā mΛjō maach Pör Cristo hiek jaau nΛm p'idagta jaau k'itaajem.

11 Hiwiram hābmuajā hoob pārau hi k'a hisēe hamiet. Magju k'āai hirua nem higjudam t'umaa hirig deebapāit, honee hurumua mΛ hoon bēemk'īir. BΛΛrjā barchēba haawai tagam k'ΛΛn hermanonaan dāi hí nΛ chirΛm.

12 Maach hermano Apoloogjā par mua pepet chirΛΛ hajim, warm k'ΛΛn dāi pāar hoon mamk'īir.

Pari mag_λmjā maba, t'_λba sīsijim. Pari hök'ar hichdēu hoowai maju hayaa habarm hed jam pāar haar hi barju.

Pabloou Corintopienag salud deepāinaa ham wawitarr

¹³ Hābmiecha paawai pārag, “Pāach hoomap'a haajem k'_λn dāijā k'_λir k'ap'_λnaa pāachdēu Cristo hiek hāk'a n_λm gaaita hub_λ t'ierrk'a n_λisit” ha chir_λm. Hag hiek gaaita hemk'ooink'anaa nem juu t'eeg habat. ¹⁴ Pāach heepai nem waauwaijā, t'umaa dich k'apeen k'a k'ōsinaa ham hāu hapiegta nem waubat.

¹⁵ Cristo gaaimua k'odamnaan, Corintopien. Pārau k'ap'_λ n_λm, maach hermano Estefanata jam pāar haar Acaya durr nacha hich chaain dāimua hich h_λlira m_λg maach peerd_λajem hiek hāk'ajim. Mag hāk'awia hamach k'_λrauta hagjö har hewag hāk'amam k'_λn juagjā hoo n_λisijim. ¹⁶ Muan pārag, “Jāg_λm wounaanau wa hijö Hēwandam hiek gaai p'idk'a n_λm k'_λnau k'_λijā pāachig mag habaawai hag hipierraai habat” ha chir_λm. ¹⁷ M_λ honee chir_λm, pāar bēeba n_λm hee Estefanaauta Fortunato dāimua Acaicopa hāu m_λ hoon bēetarr haawai. Pāachcha pōd bēebahab mam_λ, ham pierrumua hāu pāachchata pierrumjō habarm. ¹⁸ Hāu chadcha hamau m_λ t'_λar honee hapiwia pāarjā hich hagjö honee hapiju, deeu pāar haar bard_λtk'aimaawai. Jāg_λm wounaanan chad pārau chadcha pāach garmuajā b_λlrjā chig habata wai naaju haai n_λm.

¹⁹ Mau Asia provincia hee iglesia n_λnlid_λm heem k'_λnaujā pārag salud deepāi n_λm. Aquiloou Priscila dāimua salud deepāi n_λm, maimua ham

deg hermanonaan culto waaujem k'ɻɻnaujā hagjö salud haajem pārag, pāarjā maach Pör Jesucristo dēnk'a naawai. ²⁰ Tagam hermanonaanaaujā hagjö t'umaam k'ɻɻnag salud haajem. Pāach hāba bিirdawai pāach k'apeen dāi hagdaujö k'a k'ōsinaa saludaabat.

²¹ Mʌch Pabloouchata pārag mʌg saluddam mʌch juadamaucha p'ānaa deep̄i chirʌm.

²² Hābmua k'āijā maach Pör Jesucristo k'ōchk'aba sim k'ai, magan hichdēu k'ap chirá Cristoou jāga haju hi dāi hich bēem hed.

Maach Pör Jesús, jdeeu pidú!

²³ Pāar kōit maach Pör Jesucristoog jēeu chirʌm, hichdēuta pāar dāi hogdʌba hich mag pāar hāu wai nʌrramk'ir.

²⁴ Pāar t'umaam k'ɻɻn mua k'ōsi chitʌm, maach t'um hāba Jesucristo dēnk'a t'ɻnaawai.

Mʌgdampai hajim pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,

Pablo

Hēwandam Hiek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: standard spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

lxxx

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
f93ebb7a-0e54-5698-b564-14e525ed9c9f